

Prezident ?Iham ?liyevin s?driliyi il? Nazirl?r Kabinetinin 2016-c? ilin doqquz ay?n?n sosial-iqtisadi inki?af?n?n yekunlar?na v? qar??da duran v?zif?l?r? h?sr olunmu? iclas? keçirilib.

Dövl?timizin ba?ç?s? iclas? giri? nitqi il? açd?.

Az?rbaycan Prezidenti ?Iham ?liyevin giri? nitqi

Bugün biz ?n?n?vi olaraq doqquz ay?n yekunlar?n? müzakir? ed?c?yik v? ilin sonuna q?d?rgörül?c?k i?l?r haqq?nda, g?l?n il görül?c?k i?l?r haqq?nda dan??aca??q.

202016-c?il?dünya iqtisadiyyat? üçün çox a?r?il?olmu?dur. Tarixd? b?lk? d? ?n?a?r?ill?rd?n biridind? Dünya iqtisadiyyat?nda böhran? v?ziyy?t davam edir. Bu böhrandan h?m t?bii resurslarla z?ngin olan ölk?l?r, eyni zamanda, isteh?istehlakç?l?ölk?l?ry?ziyy?t?ç?kir?i?T?bii?ki?neftin?tinink?skinl?k?kild?ndü?m?si?neftl?z?ngin olan ölk?l?rin iqtisadiyyat?nam?nfi t?sir göst?rm?dir. Eyni zamanda, neft ölk?l?rind? öz kontraktlar?n? icra ed?n?dig?n?ölk?l?rd? ?z?ziyy?t?ç?kir? Çünkü o ölk?l?rin ?irk?tl?ri kontraktlar? daha az h?cmd?icra edir v? bel?likl?, bu böhran o ölk?l?r?d? m?nfi t?sir göst?rir.

2016-c?ild?dünyada siyasi v? h?rbi böhran?ya?an? Dünyan?n müxt?if? bölg?l?rind? qan?l?toqqu?malar, müharib?l?ralovalan?r, risk?l?r, t?hdidl?rart?r. Yax?n??rqd?v?ziyy?t dey?bil?r?m?ki,kritik h?dd?çatm?d?r. Yax?n ??rqd? mü?ahid? olunan qar??durma çox büyük if?lak?t? g?tiribl?ç?xara bil?r. Çünkü ham?m?z yax?? görürük ki, v?ziyy?t? getdikc? k?skinl?ir.

Avropan?n miqrant böhran?e Dem?k olar, ki, o da bütün dünyada mü?ahid? olunur. M?n miqrant böhran? haqq?nda d?f?l?rl? öz fikirl?rimi bildirmi?dim. Bir daha dem?k ist?yir?m ki, öz canlar?n? qurtarmaq ist?y?n o insanlar?n heç bir günah? yoxdur. Onlar?n ölk?l?ri xarici mündaxil? n?tic?sind? da??d?l?b. Onlar?n ??h?rl?ri yerl?-yeksan edilib, yax?nlar?, qohumlar?, yüz minl?rl?insanh?lak olub. Onlar, öz canlar?n? qurtarmaq üçün Avropaya p?nah apar?rlar. Ancaq Avropada b?zi hallarda onlar? tikani?m?ftil, q?f?s?gözl?yir. Bu da, ?lb?tt?ki, ?g?r?bel?dem?k mümkündürs?bu ilin ilin?lam?tidir v?, bu, sivilizasiyalararas? münasib?t?r?çox büyük t?rb? vurur. Biz art?q neç? ildir çal??r?q ki, m?d?niyy?t?raras? dialoqu gücl?ndir?k. Bizim c?miyy?timiz dünyada büyük r??b?t qazan?b. Ancaq ?fsuslar olsun ki, dünyan?n müxt?if? ölk?l?rind? tendensiya ?ks istiqam?td? gedir.

MicMigrant böhran? öz növb?sind? Q?rb ölk?l?rind?radikal partiyalar?n?xeyrin?i?l?yir, onlar?da çox ss?s top toplay?rlar. Bu, ilk növb?d?, onu göst?rir ki, c?miyy?t art?ql?onlara dahayböyük d?st?k verir, eyni zamanday?g?r?c?kd?bu meylib davameets?bupartiyalar?hakimiyy?t?g?l?c?kl?r, -ondan sonra onlar?n?siyas?tinin n?d?nl?bar?t olaca?? heç k?s üçün sərr deyil, - bel?likl?, sivilizasiyalararas? qar??durma d?rini?c?k. Bizim c?miyy?timiz bütün bu real?qlar?bilm?lidir. Art?q h?m ya?ad??m?z bölg?h?m?dünya d?yi?ib. Biz d?öz siyas?tımız buna uy?un??kild? aparmal?y?q.

Bizim üstünlüğümüz ondan ibar?tdır ki, h?mi?? öz yolumuzla gedirik, öz siyas?tımızı apar?r?q, heç kimin sözü il?il?toturub-durmuruq. Ona gör?bu gün Az?rbaycanda inki?af v? sabitlik var. B?zi insanlar bu gün?d?bel?dem?kd? davam edir?r?ki, biz harasa integrasiya etm?liyik. B?lk?riözl?rl?d? d?rk?etmir?r?ki, bu?n?dem?kdir. Biz hara laz?md?rsa, art?q ora integrasiya etm?i?k. Bu gün Az?rbaycan müxt?if?beyn?xalq t?kilatlarda çox büyük rol oynay?r v? böyük r??b?t qazan?bd?r. Ancaq biz hara integrasiya etm?liyik. B?zil?ri deyir?r?ki, kimins? xo?una g?lm?k üçün, yaxud da ki, donor pullar?n? ?sasland?rmaq üçün biz Avropaya integrasiya etm?liyik. Sual olunur, biz hans? Avropaya integrasiya etm?liyik?Bax, bugünkü Avropa?göz?qaba??ndad?r. Özl?ritetiraf?edir?r?y, Avropa?ttifaq?n?n?n?büyük rr?hb?rl?ritetiraf?edir?r?ki, indi Avropa m?kan?nda d?rin böhran?ya?an?r. Biz oram? integrasiya etm?liyik, böhranam? integrasiya etm?liyik! "Müs?lmanlara stop" dey?nl?r?mi integrasiya etm?liyik!. Biz müs?lman qaçq?nlara ikili standartlar t?tbiq ed?nl?r?mi integrasiya etm?liyik!. Biz müs?lmanlar? q?f?sd? saxlayanlaram? integrasiya etm?liyik!. Bax, sual bundan ibar?tdır v? biz bunlar?n?ham?s?n?deyirik. Ona gör?d?b?zi hallarda biz?qar??t?zyiql?rd?olur, kampanyalar da apar?l?r, müxt?if?iftiralar da uydurulur. Bax, biz bu real??? bilm?liyik.

Biz öz yolumuzla gedirik v? Avropa?il?çoxss?x?laq?l?r?qura?bilm?ik. H?m Avropa?ttifaq?il?bizim müxt?if? s?n? s?n?dl?rimiz imzalan?b, eyni zamanda, növb?ti s?n?dr?üz?rind?pi?apar?l?r. Bizim t?bbüsümüzl?pAvropa KorKomissiyas?n?ngönd?rdiyimizdt?klif?ndi müzakir? olunur, biz t?r?fd?a?l?qformat?qaqq?ndan dan??r?q?Avropa ??ttifaq?na üzv olan 9 ölk? il?bizim strateji t?r?fd?a?l?qhaqq?nda s?n?dl?rimiz var. Biz 15 ildir ki, Avropa?uras?nda

çal??r?q v? orada da bizim mövqel?rimiz günd?n-gün? möhk?ml?nir. Biz h?tta o t??kilatda da dönü? yarada bilm?i?k. Avropa?uras? Parlament Assambleyas?ndak? deputatlar?n?ks?riyy?ti art?q görür ki, biz? qar?? ?dal?tsizlikl?r, iki ili standartlar olub v?bu gün v?ziyy?t tam normaldir. Ona gör??m?kda?l?qla ba?l? bizim he? bir problemimiz yoxdur. Bizz bu bu ?m?kda?l?qa meyilliylək. Amma biri van ?m?kda?l?q, biri d? var?nteqraqsiya. Bax, bu iki sözün aras?nda f?rq bil?m?y?nl?r bu gün bir daha e?itsinl?r v? yersiz, özl?rin? t?bli? etm?k, kimins? xo?una g?lm?k üçün söz-söhb?t?l?r son qoysunlar.

Bel? bir beyn?lxalqm?nz?r? fonunda Az?rbaycan u?urla inki?af edir. Biz möt?b?r?r? beyn?lxalqt?dbirl?r? keçiririk. Bu yax?nlarda Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumu öz?ini yekunla?d?rd?. Forumda 80? yax?n ölk?d?n 400-d?n çox tan?nm? xadim i?tirak etmi?dir. Forumda bir daha bizim gördüğümüz i?l?r?xüsusi? multikulturalizml?ba?l? gördüğümüz i?l?r? yüks?k qiym?t?ndirildi. Bu il ölk?mizd? dig?r beyn?lxalqt?dbirl?r? d? keçirilmi?dir. Onlar?n aras?nda BMT-nin Sivilizasyalar Alyans?n?n VII Qlobal Forumunu xüsusi? qeyd etm?k ist?yir?m. Forumun Az?rbaycanda keçirilm?si bu sah?d? gördüğümüz i?l?r? dünya t?r?find?n veril?n büyük qiym?t idi.

Biz Azərbaycanda böyük idman yarışaları keçirmi?k. 500 milyon auditoriyas? olan "Formula-1" yarışları?n? keçirmi?k. Özü d? "Formula-1" qrupunun rəhbərli?rid? qeyd etmi?l?r ki, ?n göz?l yarış Azərbaycanda keçirildi. ?lk d?f? olaraq Azərbaycanda ?n yax??t?kil? edil?n. Ümumdünya ?ahmat Olimpiadas? keçirildi. Bu olimpiadaya bütün dünyadan - 200? yax?n ölk?d?n nümay?nd?l?r q?lmi?di.

Böyük möt?b?r t?dbirl?r aras?nda Roma Papas? Fransiskin Az?rbaycana r?smi s?f?rini xüsusil? qeyd etm?k ist?yir?m. Büt?tarixi bir s?f?ridi v? Roma Papas? Bak?dan bütündünyaya çox aç?q mesajlar gönd?rdi. Ocuml?d?n Az?Az?rbaycanda multikulturalizmin y?ziyy?ti il?r?ba?l?onun d?y?rlili fikirl?rin h?m h?qiq?ti ksietdirir, h?m d?dünya katolikl?rinin r?hb?rinin bu i?l?r? qiyim?tinin göz?l? t?zahürü idi.

Bax, biz bu i?l?ri görürük. Amma ?traf yan?r, yan-yör? alovlan?r, riskl?r art?r. Biz is? öz xo?b?xt h?yat?m?z? v?? xo?b?xt g?l?c?yimizi qoruma! y?q v? qoruyuruq. Az?rbaycanda sülh, ?min-amanlı?q, t?hlük?sizlik hökm sürürlər, insanlar rahat ya?ay?r, quruculuq i?l?ri apar?l?r. ??h?rl?rimiz göz?ll?ir, abadla??r, bütün i?l?r cox yax?? gedir.

Biz bu il ölkəmiz üçün çox böyük? h?miyy?t da??yan referendum keçirmi?ik. ?lk növb?d? onu dem?liy?m?ki, referendum demokratik, ?dal?tli, tam ??ffaf ??kild? keçirilimi?dir. Yüzd?n çox xarici mü?ahid?çii referendumu izl?mi?dir. Bir neç? beyn?lxalq r?y sor?usu agentliyi exit-poll keçirmi?l?r. Exit-pollun n?tic?l?ri v?r?smi n?tic?l?r üst-üst? dü?ür. Buu da t?dalit?bjidir. Çünki referendum tam? ??ffaf, ?dal?tli keçirildi. M?n?n verili?n sonn?lumata gör?, M?rk?zi Seçki Komis?siyas?na it?qrib?m?c?mi 20, ya ondan bir q?d?r çox ?ikay?t daxil olmu?dur. Bizim be?mind?n çox? seçki m?nt?q?miz var. C?mi 20, b?lk? d? bir q?d?r çox ?ikay?t olub. Bu, n?yi göst?rir? Onu göst?rir ki, insanlar, Az?rbaycan xalq? referendumun n?tic?l?rin? d?st?kl?vir. Onlar?n irad?si referendumun n?tic?l?rind? öz ?ksini tapm?d?r.

Mü?ahid? aparan beyn?lxalq qurumlar, xüsusil? Avropa ?uras? Parlament Assambleyas?n?n nümay?nd?l?ri referendumda çox yüks?k qiym?t vermi?l?r. Bunun da çox böyük ?h?miyy?ti var. Çünkü ad?t?n Avropa strukturlar?nda bizi t?nqid edirl?r. Bir çox hallarda ?sass?z t?nqid edirl?r. Ancaq h?tta bizi t?nqid etm?y? öyr???n qurum da art?q heç bir irad tapa bilmir. Bu, referendumun bir n?tic?sidir. Bu, onu göst?rir ki, kimin n? deyirs?-desin, hans? uyurma ortaya at?rsa-ats?n? Az?rbaycan demokratiya yolu il? gedir. Bizd? azad seçki, ??ffaf referendum keçirilir. Biz bir çox ölk?l?r, xüsusil? öz?rini demokrativan?n be?ivi savan ölk?l?r üçün nümun? ola bil?rik. G?lsinl?r, bizim t?crüb?mizi övr?nsinl?r.

R Referandumun ikinci sas n?tic?si ondan ibar?t dir ki, Az?rbaycan xalq?n?n mütl?q ?ks?riyy?ti t?klif olunan d?yi?iklikl?r? öz d?st?yini verdi. Bu da ?slind? bizim siyas?timiz? növb?ti d?f? xalq t?r?find?n veril?n büyük d?st?kdir. M?n? ?xs?n? bunu bel?q? bul edir?m. Çünkü t?klif olunan d?yi?iklikl?r? biz t?r?fd?n ir?li sürüldü/v? Az?rbaycan xalq?, onundan büyük ?ks?riyy?ti bu referenduma "h?" dedi. Bu, ?lb?tt?ki, biz?lav? güv eri. Bu, bizim üçün böhran?ild? növb?ti bir test, s?naq idi.

?||?lb?tt?, nonsuz dan m?ni bilir?mi ki, ölk?mizd?hans?lab-hava var, insanlar?hans? m?s?l?ri?rtdü?ündürür?v oronlar?n?ümü? i?imiz? münasib?t?neç?di?Bunun m?nayax?? bilir?m? Referendumun ?n?tic?l?ri büt?n?ölk?y?l?bütün xalq?m?za, dünyaya bunu bir daha ?yani ??kild? t?qdim etdi. Az?rbaycan xalq? apard???m?z siyas?ti d?st?kl?yir, bu d?d?st?y?asadiqdir v? görür ki,zbizim?siyas?timiz? alternativ siyas?t? yoxdur. Alternativ siyas?t?f?lak?t?ola bil?r, yen? Az?Az?rbaycan?uucurumaaapara bil?r,yen? Az?rbaycan? q?r??n?meydan?na /çevir? bil?r. Az?rbaycan xalq? bizim siyas?timizi d?st?kl?y?r?k referandumda “h?” dedi. Az?rbaycan xalq?na göst?rdiyi büyük etimada v? d?st?y? gör? bir daha minn?tdar!??m? bildirm?k ist?yir?m. ?ziz xalq?m?bir daha ?min etm?k ist?yir?m?ki,bundan sonra da bu yolla ged?c?y?m, Az?rbaycan?n inki?af?n? t?min ed?c?y?m v? heç bir k?nar qüvv? bizi bu yoldan c?kindir? bilm?z.

Bu il bizim beyn?lxalq mövqel?rimiz möhk?ml?nib. Birçox beyn?lxalq t??kilatlarda Az?rbaycana bir daha d?st?k nümayi? etdirilib. Bu t??kilatlar aras?nda iki t??kilat?xüsusil? qeyd etm?k ist?rdim. Biri?slam?m?kda?l?q T??kilat?d?r ki, bu ilki Zirv? görüp?ünd? Da?l?q Qaraba?münäqi??si il? ba?l? kontakt qrupu yaratm??d?r. Kontakt qrupu art?q öz i?in? ba?lay?r. Zirv? görüp?ünd? Az?rbaycan?n ?razi bütövlüyü? bir daha d?st?k ifad? olundu. Bu yax?nlarda Qo?ulmama H?r?kat?n?n - BMT-d?n sonra?n çok üzvü olan bu t??kilat?n Zirv? görüp?ünd? d? növb?ti d?f? Erm?nistan? Az?rbaycan? Da?l?q Qaraba?münäqi??sinin Az?rbaycan?nu suverenliy?i, ?razi bütövlüyü ç?rçiv?sind? h?ll edilm?si haqq?nda q?rar q?bul edildi. Bu, bizim büyük diplomatik v? siyasi u?urumuzdur.

Bizdir? r? t??kilatlarda da bu göz?l meyill?rj görürük. Avropa Parlamenti Bu yax?nlarda Avropa Parlamenti t?r?find?n s?sl?n?n r?smi b?yanat Erm?nistan-Az?rbaycan, Da?l?q Qaraba? münaqi?si il? ba?l? çox ?dal?tlı mövqe nümayi? etdirdi. Az?rbaycan ictimaiyy?ti yax?? bilir ki, bir il? rzind? Az?rbaycan Avropa Parlamenti il? bütün ?laq?l?ri k?k?smi?dir, Avronest qurumundan q?xm??d?r. Bunun da s?b?bi var, ictimaiyy?t bunulabilir. Sad?c? olaraq dem?k? ist?yir?m ki, bu, bizim günah?m?zdan olmay?b. Biz? günahkar deyili?k. Biz? qar???dal?tsizlik nümayi? etdirildi. Biz? t?hqir olunduq. Biz? qar?? diplomatiyada q?bul edilm?z söz?l?r i?l?dildi. T?bii olaraq, biz d? öz sözümüzü dedik. Az?rbaycan Milli M?clisi d?çox?sasl?, arumentli, k?skin, y?ni, Avropa Parlamentinin o q?tnam?sin? uy?un, el? o s?viyy?d? cavab?n? verdi. Bir il münasib?tl?rimiz dondurulmu?du. Y?ni, bunu Az?rbaycan xalq? heç hiss etm?yib. M?n d? o vaxt dem?i?dim, münasib?tl?rolsa yax??d?r, olmasa da h?n halda bunun bizim i?imiz? heç bir t?sir yoxdur. N?tic?d? n? coldu? Münasib?tl?rib?rpaetm?k üçün özl?rig?ldil?r. Gördül?r ki, t?hqir, t?zyiq yolu il? keçmir. Halbuki bunu çoxdan bilim?li idil?r ki, keçmir v? keçm?y?c?k. G?ldil?r ki, münasib?tl?rib?rpa-etsin?r. Bizim d? b?zi t?klif?rimiz olubdur. O t?klif?r müsb?t q?bul edildi v? bu t?klif?rin n?tic?sind? birg? b?yanat da s?sl?ndi. O b?yanatda ifad? olundu ki, Avropa Parlamenti bel? h?r?k?tl?r? yol verdiyin? gör? t?ssüf edir. Orada göst?rilir ki, g?l?c?kd? bu cür h?r?k?t?rin t?krar olunmamas? üçün i?l?r apar?laqaq. Biz d? konstruktiv mövqe nümayi? etdir?r?k?q?rar q?bul etdik ki, art?q bu, bizi qane edir v? münasib?tl?r indi b?rpa olunur.

M?n n?yi dem?k ist?yir?m? M?n özümüzü t?rifl?m?k ist?mir?m, heç vaxt da t?rifl?m?mi?m, halbuki t?rif üçün  
birçox m?qam var. Biz 25ildir ki, müst?qil ya?ayan l?yaq?tli ölk?yik. Heç kim? imkan ver?m?rik ki, bizi t?hqir etsin.  
Q?Q?buledilm?z? h?ribir?h?r?k?t? cavab?m?z? veririk, sözümüzü deyirik, heç kimd?n ç?kinmirik, n?inki .biz? aid olan  
m?s?l?l?rd?, bütün m?s?l?l?rd? prinsipial mövqe nümayi? etdiririk. Dünyada ged?n i?l?rl? ba?l? bizim mövqeyimiz var  
v? biz bu mövqeyi ç?kinm?d?n ifad? edirik.

B Bu il iyirmid?n çok dövl?t, hökum?t ba?ç?s? Az?rbaycanda r?smi v? i?güzar s?f?rl?rd? olub. M?n 14. xarici s?f?r etmi??m. H?l? ilin sonuna q?d?r h?m Az?rbaycana dövl?t, hökum?t ba?ç?lar? g?l?c?k, h?m d? m?nim s?f?rl?rim n?z?rd? tutulur. Y?ni, çok f?al xarici siyas?t aparm???q?v? bu siyas?t Az?rbaycan? bu gün dünyada nümun?vi ölk? kimini göst?rir.

Bu il aprel ay?nda Az?rbaycan büyük h?rbi q?l?b? ?ld? etmi?dir. Aprel döyü?l?ri tariximizin ?anlı? s?hif?sidir. Az?rbaycand? Ordusu A?d?r?, Füzuli, C?bray?l? rayonlar?n?n bir hiss?sini i?za alç?lardan azad etdi, o torpaqlarda Az?rbaycan bayra??n? ucald?b?. ki min hektardan çox torpaq j?za alç?lardan t?mizl?ndi, ondan bir neç? d?f? büyük olam?razi tam bizim n?zar?timiz? keçdi. Biz t?mas x?ttind? tam üstünlük ?ld? etmi?ik v? bu gün dü?m?nin ist?nil?n h?rd?fini m?hv ed? bil?rik.

Aprel döyü?l?rind?n sonra vasit?çil?r bir q?d?r f?alla?d?lar. Bilirsiniz ki, may-iyun aylar?nda görü?l?r keçirildi. Amma art?q biz oktyabr ay?nda ya?ay?r?q, Erm?nistana öz çirkin taktikas?n?i?? salaraq v?erm?ni lobbisinin d?st?yin? arxalanaraq yen? d?ist?yir ki, bu m?s?l? dünya günd?liyind?n ç?xs?m. Biz buna imkan verme?m?liyik v.?m?s?l?tezlik! h?l?lini tapmal?d?r. Amma siz d?, Az?rbaycan ictimaiyy?ti d? yax?? bilir ki, bu m?s?l?nin h?l? olunmamas? t?kc? Erm?nistana gör? deyil. Erm?nistana?n büyük himay?darlar? var, biri ona pul, biri silah verir, biri lobbi yarat?r, biri t?bli? edir. Bax, budur m?s?l?nin h?l? olunmamas?n?n s?b?bi. Ona gör? bu m?s?l?y? ayd?nl?q g?tirilm?lidir. Biz yax?? bilirik ki, ikili standartlarla üzl?mi?ik v? bu m?s?l?nin h?l? olunmamas? BMT T?hlük?sizlik ?uras?na da ??r?f g?tirmir. Çünkü onlar dörd? q?tnam?qq?buleedib?r. Bu q?tnam?l? 20 ilde?n çoxdur ki, icra edilmir. Heç olmasa öz q?rarlar?na hörm?t etsinl?r. Art?q biz yax?? görürük ki, Erm?nistana beyn?lxalq hüquq? nec? pozur.

Biz h?m iqtisadi, siyasi, h?m d? h?rbi c?h?td?n daha da güclü olmal?y?q v? bu güc bizd? var. Sad?c? olaraq ist?yirik ki, m?s?l? sülh yolu il? h?ll edilsin v? bu istiqam?td? ard?c?l? siyas?tımızı apar?r?q.

Siz y?qin ki, Amerikadan s?sl?n?n son b?yanat? da e?itmisiniz, oxumusunuz, Az?rbaycan ictimaiyy?ti d? buunu bilir. Ibilir. Bu, yum?aq kdes?k, t??cc?bir do?uran bir b?yanatd?r. bAz?rbaycan?m?naqi??ninch?l?molunmamas?nda g?rig?nahl?nd?rmaq ?n?az? insafs?zl?qd?rig?Dig?r t?r?fd?n, bax, bu b?yanat o?biri b?yanatlarla nec?uzla??r?k Ax?, Amerika, Rusiya, Fransa prezident?rinin d?f?l?rl? b?yan etdik?ri bir tezis var: "Status-kvo q?buledilm?zdir". Biz bunu alq??lay?r?q. D?z?d?r, bu sözd?n sonra hec bir praktik i? apar?lm?r. Amma h?r halda bu sözün art?q ortaya c?xmas?

bizbizim böyük u?urumuzdur. Bel? bir ciddi b?yanat ola-ola, "h?r iki t?r?fügünahkard?r, t?r?fl?n buna haz?n deyil, bu m?s?l? F?l?st?n-?srail münaq?i? sind?n d? mür?kk?bd?r" dem?k sad?c? olaraq Erm?nistan?n i??alç? siyas?tin? d?st?k? ver?m?kdir. Bunun ba?qa izah? ola bilm?z. Düzdür, indi müxt?if b?yanatlar verilir ki, bu ifad?l?r kontekstd?n ç?xar?l?b, düzgün ba?a dü?üm?yl? Biz h?r ?eyi yax?? ba?a dü?ürük v? bu gün internet dövründ? ya?ay?r?q? Haradasa bir k?lm?? de?deyilir?, d?rhal onunk?ks? das?olun? Bizebel?b?yanatlar?q?bul etmirik. Hesab edirik ki, tezlikl?bu aifad?l?r?n?n yiyüks?k s?yiyy?d? düz?li?edilm?lidir?ks? t?qdird?b? burada vasit?çilik missiyas? t?üb?l?alt?na dü??bil? Bu, ancaq r?smi qaydada s?sl?n?n bir tezis idi. Amma ba?l? qap?lar arxas?nda n? q?d?r söhb?t?r gedir, biz? n? q?d?r t?zyql?r göstgöst?rilir ki, Az?rbaycan? Da?l?q Qaraba??n müst?qilli?in?raz?l?q? versin. Bizi indi bunlar?aç?qlam?r?q?n Çünkü diplomatiyan?n öz qaydalar? var. Ancaq h?m Q?rb medias?nda, h?m qeyri-hökum?t t?kilatlar? t?r?find?n biz? qar?? apar?lan qarayaxma, ??r-böhtan, t?hqir kampaniyas?n?n, h?m d? burada "be?inci kolon" a göst?ri? ver?r?k bunlardan istifad?etm?yin?sas s?b?bi bizi m?cbur etm?kdir ki, Da?l?q Qaraba??n müst?qilli?in?raz?l?m?z? ver?k. Bu, heç vaxt, olmayacaq. N? q?d?n ki, biz iqtidarday?q, - referendum göst?rdi ki, in?allah, biz iqtidarda çox olaca?q, - heç vaxt Az?rb?Az?rbaycan buna raz?l?q? y?c?k? Da?l?q? Qaraba? bizim may?l?maz tarixi? torpa??m?zd?rz?v?r? biz? razi bütövlüyümüzü b?rpa etm?liyik.

B Bu illidmanç?lar?m?z?da biziçox sevindirib. Bizim komandam?z Rio Yay Olimpiya Oyunlar?nda 18 medal qazan?b. Medallar?n say?nagör?dünya miqyas?nda 14-cü, Avropada 7-ci, postsoviet m?kan?nda Rusiyadan sonra ikinci, müs?lman al?mind? is? birinci yerd?yik. Bax, bu r?q?ml?ri ??rh etm?y? heç bir ehtiyac yoxdur.

?qtisadi sah?d?. Qeyd etdiyim kimi, neftin qiym?t?dü?dü v? bunun n?tic?sind?dövl?t?investisiyalar?azald?, tiltikinti sektoruna az s?rmay? qoyuldu v? bu, mü?yy?n q?d?r?qtisadi t?n?zzül? g?tirib ç?xard? Ancaq sevindirici hal onondan ibar?tdır k?z bizim s?nayemiz art?r? S?naye potensial?m?z baxmayaraq ki, az art?r? 2,0,2 faiz, amma art?r? ?qtisadiyyat?m?z?n, s?nayemizin qeyri-neft sektoru art?r, orada art?m 3,6 faizdir, bu, yax??d?r. K?nd t?s?rrüfat? 2,4 faiz art?bd?r? v? min?m?ki, daha da artacaq. Çünkü k?nd t?s?rrüfat?sah?sind?apard???m?z?i?lyax?n?g?l?c?kd? daha da büyük h?cmd? n?tic? ver?c?kdir.

Sosial layih?l?r icra edilib. ?yirmi doqquz m?kt?b tikilib, 485 m?kt?bd? t?mir i?l?ri apar?l?b, 33 s?hiyy? obyekti in?a olunub, t?mir edilib. Büyük yol layih?l?ri, k?nd yollar? layih?l?ri icra edilib. Bir neç? ??h?rimizd?içm?li su layih?l?r? ba?a çat?b. ?nfrastruktur layih?l?ri icra edilir, 154 min i? yeri yarad?l?bd?r, onlardan 121 mini daimi i? yeridir. Doqquz ayda 36 min i? yeri ba?lan?bd?r?lb?tt?, biz ba?lanan i? yer?ri il? ?laq?dan daim t?hlil apar?r?q? – 121 min daimi i? yeri yara yarad?l?b, 36 min i? yeri ba?lan?b. Bux?çox göz?l? göst?ricidir. Hesab edir?mbki? böhran?l?ili? üçün bu?xüsusi bir göst?ricidir.

Dig?r istiqam?t?rd? d? bütün i?l?r plan üzr? gedir. "C?nub Qaz D?hlizi" layih?si u?urla icra edilir, Az?rbaycan çox ön?ml?n?qliyyat m?rk?zin?çevrilir. Art?q uzaq m?saf?d?n gönd?ril?n?yük konteynerl?ri Az?rbaycan ?razisind? keçir. Y?ni, biz çox güclü n?qliyyat infrastrukturu yaratmaqla ölk?mizin uzunmüdd?tli siyasi, iqtisadi maraqlar?n? t?min ed?c?yik.

?n?ndi biz? ilin sonuna q?d?r?görül?c?kl?i?l?r?haqq?nda da?dan??aca??q? M?n hesab edir?m?ki, 2016-c?dild? h?tic?l?r bütövlük? yax??d?r, biz yax??i?l?mi?ik? Son ill?r?rzind? 2016-c? il ölk?iqtisadiyyat? üçün n?ç?tin, a??r?ildir. Ancaq qeyd etdiyim kimi, biz yen? d? inki?af yolu il? gedirk v? ged?c?yik.

X X X

[Ba?nazarinin müavini, Qaçq?nlar?v? M?cburi Köckünl?rin ??l?ri üzr? Dövl?t? Komit?sinin s?dri?li H?S?NOV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Zati-alil?ri, möht?r?m c?nab Prezident.

Dünyada qlobal maliyy? böhran?n?n getdikc? d?rini?m?si il? mü?ayi?t olunan son 13 ild? h?yata keçirdiyoiniz siyasi, iqtisadi idar?çılık modeli n?tic?sind? ölk?mizd? bütün sah?l?rd? u?urlar v? yenilikl?r ?ld? edilmiş?, yaratd???n?z t?kmil Az?rbaycan modeli düny?n?ks?r ölk?l?ri üçün nümun?dir.

H?H?mi??doldu?n? kimi, Az?rbaycan xalq?i?xüsusi?n?m?cburi köckünl?sonuncu ümumxalq s?sverm?sind? Prezident? xalq aras?nda d?yi?m?z, monolit olan birliyi bir daha dünyaya nümayi? etdirdil?r.

Ölk?nin? sas-s?rv?ti olan Az?rbaycan xalq?n?n inki?af?na hesablanm?? siyas?tinizd?n qacaq?n v? m?cburi köckünl?r d? faydal?rlar.

Ölk? ?halisinin ?nl?h?ssas v? z?rif hiss?si olan qacaq?nlar?n v? m?cburi köckünl?rin probleml?rinin h?llin? ulu önd?nd?r Heyd?r?liyevim yana?mas?n?n davam?n olaraq h?yata keçiril?n h?rt?r?fli dövl?t siyas?ti, müvafiq dövl?t proqramlar?n?n q?bulu v? onlar?n icras? n?tic?sind? 6,2 milyard manatdan çox v?sait s?rf olunub. Ondan 2,8 milyard manat? dövl?t büdc?sinin 2 milyard manat? Dövl?t Neft Fondunun 1,4 milyard manat? is?beyn?lxalq maliyy? qurumlar? v? ölk?mizd? f?aliyy?t göst?r?n beyn?lxalq humanitar t??kilatlar?n v?saitidir.

Dövl?t Neft Fondunun v?saiti hesab?na müasir standartlara cavab ver?n 3,2 milyon kvadratmetr sah?si olan 995 ya?ay? kompleksi sal?n?b? 50 min ail? v? ya?250 min n?f?rd?n çox qacaq?n v? m?cburi köckün yeni m?nzill?rl? t?min olunub.

???h?r?v? rayonlar t?r?find?n bu m?qs?dl?yayr?lm??yarars?z?razil?rasal?nm?? q?s?b?l?rehesab?na tam abadla?d?r?l?b, texniki infrastruktur yenil?nib v? bu ?razil?r yara??ql? yerl?r? çevrilib.

Yeni ya?ay? m?nt?q?l?rind? bütün texniki infrastrukturla yana??, 150 m?kt?b, 58 m?d?niyy?t m?rk?zi, 59 u?aq ba?cas?, 58 tibb m?nt?q?si, 2 Olimpiya ?dman Kompleksi tikilib. Görül?n bütün bu i?l?rin v? s?rf olunan v?saitin 90 faizi Sizin 13 illik Prezidentlik f?aliyy?tiniz dövründ? icra edilib.

Müqayis? üçün bildirim ki, m?cburi köckünl?n üçün tikil?n v? Komit?nin balans?nda olan 3,2 milyon kvadratmetr m?nzil fondu Ming?çevir ??h?rinin m?nzil fondundan 2 d?f? çoxdur.

Dün Dünyada maliyy? probleml?rinin hökm? südüyü bir zamandan Dönya Bank? 7 il? 578,5 milyon AB? dollar? d?y?rid?y?rind?bum?cburi köckünl?rin ya?ay?ti??raitinin yax??la?d?r?imas?, ig?lim imkanlar?n?n?ld?st?kl?nm?si komponentl?rini özünd?ks etdir?n yeni Sazi? imzalan?b v? buna gör? bütün m?cburi köckünl?rin Siz? d?rin hörm?t v? ehtiram?n? bildir?m.

B Bu ilin program?na uy?un olaraq, Füzuli rayonunda 400 m?cburi köckünl?ail?si üçün yeni q?s?b?sal?n?b. Pr Prezidentlik f?aliyy?tiniz dövründ? ölk?mizd?k?cad?r?dü??rg?l?ri, d?mir yolu yük vaqonlar?ndan ibar?t q?s?b?l?r 2007-ci ild? l??v olundu. Bu il is? ölk? üzr? mövcud olan 16 fin tipli q?s?b?nin sonucusunun l??vi ba?a çatd?r?lacaq.

2016-c? il aprelin ?vv?lind? erm?ni silahl? qüvv?l?rinin A?dam v? T?rt?r rayonlar?nda mülki ?hali ya?ayan mm?nt?q?l?ri at???. tutmas?n?tic?sind?m?cburi köckünl?rin z?r?r?ç?kmi? 260 evinin b?rpas? v? ??xsi?mlaklar?na d?d?y?n?ziyanai gör?dövl?t büdc?sinin ehtiyat fondundan birinci m?rh?l?d? 2,5 milyon manat v?sait ay?l?b. T?rt?r rayonu üzr? 105 ail?, A?dam rayonu üzr? 15 ail? olmaqla, c?mi 120 ail?y? maddi yard?md?nilib, ay?lan v?sait hesab?na 182 evd? t?mir-b?rpa i?l?ri ba?a çatd?r?l?b. ?kinci m?rh?l?y? qalan 78 ev c?bh? x?ttinin 3-4 kilometriyind? oldu?una gör? ks?r hiss?si da??d?l?b v? evl?rin h?min ?razid? v? ya ba?qa yerd? yenid?n tikilm?si üçün 2,6 milyon manat ?lav? v?sait t?l?b olunur.

Ko Komit? t?r?find?n m?cburi köckünl?r? sosial müavin?t v? kommunal xidm?t x?rcl?rin? gör?öd?ni?l?rin t?kmill?dirilm?si, vahide elektronik hökum?t portal?n?n yarat?imas?n?tic?sind?sson 5 il?d? statuslar? saxlan?lmaqla, b?zi m?cburi köckünl?r? imtiyazlar?n t?bqi dayand?r?l?b. 2010-cu il il? müqayis?d? ayl?q? yem?k x?rci müavin?ti alan m?cburi köckünl?rin say? 34 min n?f?r?d?k azald?l?b.

M M?cburi köckünl?r? ayr?lan v?saitin öd?ni?ind? yeni qaydalar?n v? sosial ?dal?t prinsipinin t?bqi edilm?si m?qs?dil? t?klif?r?z?rfi haz?rlanaraq Ba?nazir? t?qd?m edilib. Yax?n günl?rd? m?s?l?nin Ba?nazirin yan?nda aidiyy?ti nazirlik v? xidm?t t??kilatlar?n?n r?hb?rl?rinin i?tirak? il? müzakir?si n?z?rd? tutulur.

Ye Yeni qaydalar 2017-ci il yanvar ay?n?n ?vv?lind?nt?bqi?edil?c?k. Bunun üçün hüquq?s?h?d? Na?zirl?r Kabinetinin q?rar? q?bul edil?c?k. Yem?k x?rci müavin?ti il? ba?l? yeni qaydalar is? haz?rlanaraq ?dliyy? Nazirliyind? qeydiyyatdan keçirilib.

K Kommunal xidm?t x?rcl?rinim m?cburi köckünl?r? t?r?find?n öd?ni?ini t?min etm?k m?qs?dil? h?min v?sait yem?k x?rci üçün müavin?tl? ba?l? plastik karta ?lav? edilm?kl? na?d?k?l?d? m?cburi köckünl?rin özl?rin? veril?c?k? v? bunun icras?na 2017-ci ilin yanvar?nda ba?lan?lacaq.

M?cburi köckünl?r üçün n?z?rd? tutulmu? müavin?tl?rin istifad?sind? yeni t?kmill?dirilm? mexanizmin t?bqi

n?n?tic?sind? i?ld? olunan v?saitin sosial?dal?t prinsipi t?min edilm?kl?, imkan? nisb?t?n?z?if olan v?a?r?r?raitd? ya?ayan m?cburi köçkünl?rin ya?ay??s?viiy?sinin yax??la?d?r?lmas?na y?n?ldilm?si?n?z?oldu?ut?qdird?, müvafiq t?dbirl?r görül?c?k.

Bü?Bütün x?rcl?n? vahid aplastik kartlar öd?nil?c?yi halda, aidiyy?tid?xidm?t?t?kilatlar?m?cburi köçkünl?rin s?x müv?qq?ti m?skunla?d?qlar? yataqxana, pansionat, tikintisi yar?mç?q qalm?binalar v?s? obyektl?rd? q?sa müdd?td?f?r?rdi say?acla?ma i?l?rini t?min etm?lidir?r. Bu is? 94 min abonent dem?kdir.

Son 13 ild? 380 min n?f?r ?m?k qabiliyy?tli m?cburi köçkünd?n 161 min n?f?ri büdc? t??kilatlar?nda v? dig?r sah?i?rd? daimi, 200 min n?f?ri is? müv?qq?ti i?l? t?min edilib. Bu da 2003-cü ill? müqayis?d? 2 d?f? çoxdur. N?tic?d? m?cburi köçkünl?r aras?nda yoxsulluq h?ddi 74 faiz?n 12 faiz?d?k azal?b.

M?cburi köçkünl?rin m??ullu?unun art?r?lmas?sa?ahibkarl?n? inki?af?m?qs?di il? 11 min n?f?n?m?cburi köçkünl? 7,7 milyon manat m?bl?ind? mikrokredit, Sahibkarl?a Köm?k Milli Fondu t?r?find?n is? 2 min n?f?r m?cburi köçkünl? sahibkara 40 milyon manat güz??tli kredit verilib, 3600 yeni i? yeri yarad?l?b.

Yeni sal?nm?? b?zi q?s?b?i?rd? ?kin v? örü? sah?i?ri il? t?min olunmu? m?cburi köçkünl?r aras?nda müvafiq maarif?ndirm? i?l?ri apar?i?r ki, onlar dövl?t t?minat?ndan, i?l?bax?ml?qdan uzaqla?araq özünüt?minata keçsin?r.

C?nab Prezident, görül?n i?l?rl? b?rab?r, respublika üzr? 94 min ail? v? ya 375 min m?cburi köçkünen m?nzil ??raitinin yax??la?d?r?lmas?na ehtiyac var. Bunlardan 212 min n?f?ri Bak? ??h?rind?, 49 min n?f?ri Sumqay?t ??h?rind?, 118 min n?f?ri yerli saknl?r?m?xsus m?nzill?rd?, 1136 min n?f?ri is?dig?r? ??h?r? v? rayonlarda müv?qq?ti m?skunla??b.

T?T?kc?Bak? ??h?rind? istismar müdd?tini ba?a vurdu?undan tam yarars?z, q?za v?ziyy?tin?dü?mü? 115 obyektd? 9 min ail? v?ya 45 min n?f?r m?cburi köçkünl müv?qq?ti ya?ay?r. Fövq?lad? Hallar Nazirliyi t?r?find?n h?min obyektl?rd? apar?lm??ümüyin? v? t?rtib olunmu?aray??larda t?x?sal?nmaz t?dbirl?rin? görilm?sinin v?orada ya?ayan m?cburi köçkünl?rin köçürülm?sinin z?ruriyi bildirilmi?dir.

M?cburi köçkünl?rin yerli saknl?r? m?xsus m?nzill?rd? uzun ill?r müv?qq?ti ya?amas? n?tic?sind? son ill?rd? ev sahibl?rinin yerli m?hk?m?l?r?, h?tt? Avropa M?hk?m?sin? müraci?t?l?ri art?b? . ?dliyy? Nazirliyi il? birlikd? bu m?s?l? üzr? mü?yy?n t?dbirl?r görüls? d?, problem aç?q olaraq qal?r.

Mö?Möht?r?m? Prezident, bugün 550 milyon?halisi olan Avropan?l?milyon?migrant?n?idar?çiliyind? ç?x?lma v?v?ziyy?t?dü?üb?H?r?gün?minl?rl?m?qranta qar?? qeyri-insan? davran??n, onlar?n hüquqlar?n?n?kobud ??kild? pozulmas?n?n? ahidi oluruq.

1990-c? ill?rin?vv?ll?rind? ölk?mizintiqsad? v?ziyy?tinin a?r?oldu?u?dövl?t?büdc?sind?e heç bir maliyy? imkan?n?n? olmad??bir zamanda 7 milyon?yerli?hali 1 milyon?qaçq?n? v?m?cburi köçkünl?q?bul?etdi, 225 il?rzind? dövl?t qurumlar? v? yerli?hali il? onlar aras?nda heç bir xo?ag?lm?z hal ba? verm?di.

Bunun ?sas s?b?bi bu problemin xalq?m?z?n?ümummilli lideri Heyd?r?liyev v? Sizin t?r?finizd?n ölk?nin bir nömr?li priorit?t problem olmas?n?n b?yan edilm?si, problemin vahid m?rk?zd?n?laq?l?ndirilm?si, münt?z?m? olaraq diqq?t diqq?t?zm?rk?zind?nsaxlanmas?, bütün?yerli v?lxalq?t?dbirl?rd?qbu haqda ictimaiyy?tinz?münt?z?m?lumatland?r?lmas?, beyn?lxalq qanunvericiliy? uy?un milli hüquqi bazan?n yarad?lmas?, soyda?lar?m?z?n sosial probleml?rinin h?lli, h?yat ??raitinin yax??la?d?r?lmas? il? s?x ba?i?d?r.

Ulu önd?r Heyd?r?liyevin v? ??xs?n Sizin müt?madi olaraq bu insanlara davaml? ??kild? göst?rdiyiniz qay?? v? diqq?tinizin n?tic?si olaraq onlar aras?nda ictimai-siyasi sabitlik qorunub saxlan?l?b v? d?yi?m?z olaraq qalacaqd?r.

Bir s?ra nüfuzlu beyn?lxalq t??kilatlar?n?r?hb?rl?rinin d?f?l?rl? qeydi etdiyi kimi, BMT-nin Qaçq?nlar?n? ?i?ü?r? sabi?li komissar? v? art?q BMT-nin ba?katibi seçilmiş? Antonio Quterre? ölk?miz? s?f?rl?ri v? ?craiyy? Komit?sinin sessiyalar?ndak? ç?x??lar? zaman? Az?rbaycan Prezidentinin bu sah?d? gördüyü i?l?rin v? dövl?t?timizin t?crüb?sinin düny?n? bir çox ölk?l?ri üçün nümun? oldu?unu d?f?l?rl? vur?ulay?b.

Zati-alil?ri Erm?nistan?t?r?finin problem? qeyri-konstruktiv yana?mas? üzünd?n Erm?nistan-Az?rbaycan, Da?l?q Qaraba? münaq?sinin h?llind? tarixi haqs?zl?qlar davam edir.

Lakin ulu önd?r Heyd?r ?liyevin v? Sizin bu sah?d? gördüğünüz? i?l?r öz b?hr?sin? verir. Erm?nistan?n daxilind? isist?n h?rb?i sah?d?, ist?rs?d? c?miyy?td? parçalanma ba? verir. Erm?ni xalq?, dünya erm?nil?ri, beyn?lxalq erm?ni diasporu aras?nda Sarkisyan rejimin? nifr?t ?idd?tl?nib. Bi?kek görü?ünd? onun ?sass?z v? m?nas?z ç?x???na Sizin tutar? v? obyektiv cavab?n?zdan sonra ona olan nifr?t daha da art?b.

H Heç bir ?üb? yoxdur ki? davaml? s?yl?riniz n?tic?sind? ölk?mizin? razi bütövlüyü b?rpa edil?c?k? i??aldan azazad olunacaq? razil?rd? h?yat tamamil? yenid?n qurulacaq? soyda?lar?m?z? öz-ata-baba yurdalar?na qay?daraq yenid?n do?ma torpaqlar?nda ya?ayacaqlar.

Sizi?min edir?m ki, bu sah?d? q?bul etdiyiniz bütün f?rman v? s?r?ncamlar, q?rarlar, verdiyiniz tap??r?qlar bundan sonra da vaxt?nda v? keyfiyy?tl? icra edil?c?k.

Diqq?tiniz? gör? t???kkür edir?m.

xxx

S?hiyy? naziri Oqtay ??R?L?YEV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Möht?r?m c?nab Prezident.

Hörm?tli iclas i?tirakç?lar?.

Bu gün Az?rbaycan? bütün dünyada demokratik, qüdr?tli, öz sözünü dem?y? qadir olan ölk? kimi tan?y?rlar. Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti?c?nab?lhami?liyevintdü?ünülmü? siyas?ti, möhk?m-i rad?si, ölk?mizd?ki icictimai-siyasi sabitlik say?sind? V?t?nimiz h?r sah?d? inki?af edir? ?nsanlar?n sa?lam????n?n qorunmas?, g?l?c?k n?n?slinas?lam? böyüm?si dövl?timizinaba?ç?s?n?n daim diqq?t m?rk?zind?dir v?bu m?s?l? 2016-c?ild?d? dövl?ti siyas?tinin prioritet istiqam?t?l?rind? biri olub.

?n?n?vi olaraq, bu il ?sasl? t?mir v? tikintid?n sonra ?halinin istifad?sin? veril?n müasir s?hiyy? ocaqlar?n?n – G?G?nc? ??h?ri nömr?l? ??h?r X?st?xanas?n?n? A?su v? Bil?suvar?m?rk?zi rayon?x?st?xanalar?n?n? aç?l?nd?nda dö?vil?timizin ba?ç?s? ??xs?nti?tirak?edibla? Haz?rda daha 8 rayon?m?rk?zi x?st?xanas?n?n? tikintisi davam etdirilir. Onlardan üçünün – Neftcala, Masall?, Z?rdab x?st?xanalar?n?n? bu ilin sonunad?k istifad?y? verilm?si planla?d?r?l?r.

Or On il?wv?l?c?nab Prezident, Sizaqar??ya bel?bir m?qs?d qoymu?dunuz, ki?insanlar tibbi yard?m? m?hz ya?ad?? yerd? ala bilsin, h?r bir müayin? v? ?m?liyyat üçün paytaxta g?lm?k m?cburiyy?tind?n xilas olsun. Art?q bu, real?qd?r? Q?saxvaxt?rzind? bir?neç?sx?st?xanan?n da tikintisi ba?a çatd?qdan sonra?minlikl? dey?bil?rik ki, Az?rbaycan?n h?r bir bölg?sind?, h?r bir rayonunda ?hali müasir x?st?xanalarda, müalic?-diagnostika m?rk?zl?rind? keyfiyy?tli tibbi yard?m ala bilir.

Ölkəsəhiyyəsinin inkişafında, insanların nəşənləşməsi, qorunması, dövlət programları da mühüm rol oynayır. Ümumiyyətlə, bu programlar səhiyyənin nəşənləşdirilməsi, həyatının müxtəlif problemlərinin həllinə yönəlib. Nəticə olaraq, bu gün deyil bilərik ki, dövlət tərəfindən bu programlara ayrılan vəsait həm minlərlə insanın müalicəsinə, həm də səhiyyənin müxtəlif sahələrinin inkişafına təmin edilib.

Bel?ki,vaxtil? ölk?mizd?ki yegan?dövl?t dializ m?rk?zind?c?mi 431x?st?n müalic?al?rd?, 800 n?f?rx?st?növb? gözl?yirdi. Bu gün h?min növb?l?r l??v olunub. 27-si bölg?l?rd? olmaqla, 34 dövl?t hemodializ m?rk?zind? 3112 x?sx?st?dövl?t hesab?na müalic?al?r? M?rk?z?l?rd?n üçü m?hz busil istifad?y?riverilib,daha biri d? ilin sonunad?kac?lacaq.

Bütün dünyada gen? yay?lm?? ??k?rl? diabet x?st?liy? özür? ölk?mizd? bir neç? il ?vv?l 55 min x?st? dövl?t hesab?na d?rman vasisit?l?ri il? t?min olunurdu. Bu gün bu r?q?m 213 min? çat?b. X?st?liyin vaxt?nda a?karlanmas?,

ddövlətin onun müalicəsinə tam bözüz?rin?götürməsi n?tic?sind?pdiaabetinəa??r formalar?, f?sadlar?d?f?l?rl?azal?b. N?N?tic?d?r??k?rlidiabetd?ntölüm göst?ricisi, 15,8-d?n8,2-y?dü?üb?Qeyd etm?kzlaz?md?r, ki?t?kc?r?k?rlidiabet x?x?st?l?ri deyil, böyük maliyyə? v?saitil t?l?bled?n hemofiliya, da??n?q?lskleroz, onkoloji v?g?dig?r x?st?l?rin?d?rman t?minat?n? da dövlət öz üz?rin? götürüb.

Az?rbaycan?nbirinci xan?m?, Heyd?r?liyev Fondunun prezidenti Mehriban?liyevan?n t??bbüsü il?itkilib isistifad?y? veril?n? Respublika Talassemiya M?rk?zi bu gün h?min x?st?l?rin? müalicəsinə tam h?cmd? h?yata keçirir, onlar? laz?mi d?rman v? qan preparatlar? il? t?min edir.

Art?q Az?rbaycan sümük iliyi transplantasiyas? ?m?liyyatlar? ed?n az sayda ölk?l?r siyah?s?na daxil olub. Bu mür?kk?b müalicə üsulu böyük investisiyalar, xüsusi ??rait, yüks?k ixtisas? müt?x?ssisl?r t?l?b edir. 35 u?a?a sümük iliyi köçürürləb?v? ilin sonunad?k daha 15 n?f?rin?m?liyyat olunmas? planla?d?r?l?r?lam?tdar hald?r?ki, ilkin olaraq ilik transplantasiyas? xarici müt?x?ssisl?rin köm?yi il? edilirdi?, indi art?q öz müt?x?ssisl?rimiz t?r?find?n apar?l?r.

?rsi qan x?st?likl?rinin qar??s?n? almaq m?qs?dil? nikaha daxil olanlar?n tibbi müayin?si d? böyük ?h?miyy?t da??y?r. Bu ilin 9 ay??rzind? 113 min n?f?r müayin?d?n keçib, 3587 talassemiya da??y?c?s? a?karlan?b? Qeyd etm?kk laz?md?r?ki, tibb mü?ssis?l?ri il?yana??, h?min müayin?l?rin böyük bir qismi insanlar?n rahat??? üçün "ASAN xidm??" m?rm?rk?zl?rind? h?yata keçirilib. Bu müayin?l?r?m?x?st?likl?rin? vaxt?nda a?karlanmas?na, h?m?d?insanlar?n ddü?ünümü? q?rar q?bul etm?sin? xidm?t edir. ?lb?tt?ki, ?n?vacibi irsi qan x?st?likl?rinin yay?imas?n?n qaba?n?n al?nmas?, sa?lam körp?l?rin do?ulmas?d?r.

Yer?g?lmi?k?n?haz?rda Az?rbaycanda yeni dirido?ulma meyarlar?na uy?un?olaraq, vaxt?ndan?xeyli tez, ekstremal az?ç?ki il?do?ulan körp?l?rin? d?xilas? istiqam?tind? ciddi?l?r? görülür. Doqquz?ay?rzind? 1000 qramdan az?ç?kili 102 körp?ni xilas etm?k mümkün olub.

Ölk?nin epidemioloji v?ziyy?ti t?kc? s?hiyy?n?ndeyil, h?md?d? ümumi inki?af?n? göst?ricil?rind?n biridir. Bu il region?l?rind? epidemioloji g?rginliy? baxmayaraq, Az?rbaycanda epidemioloji sabitlik t?min olunub. Bel?ki, q??caylar?nda dem?kolar?ki, bütünc?on?u? ölk?l?rd? H1N1 virusu epidemiyas?n?tic?sind? yüz?rl? ölüml? hadis?si qeyd? al?al?nm??d?. Az?rbaycan?n?h?min?ölk?l?r?n?qliyyat?laq?l?ri?k?slim?s?d?göömruk?v? s?rh?d?xidm?tl?r?i?l?bir? görül?n xüsusi t?dbirl?r, ciddi n?zar?t say?sind? epidemiyan?n ölk?miz? keçm?sinin qar??s? al?nd?.

Dig?n?yoluxucu x?st?likl?rl? ba?l? da tam sabitlik qeyd? al?n?b? .g?r?n?bin müdd?t?vv?l? il?rzind? Az?rbaycanda on?m?nl?rl? q?z?lca, m?xm?r?k?pepidemik parotit hadis?si ba?everirdi?, bu gün h?min x?st?likl?rl?i??v?edilib?v?aya elim?eliminasiyas?viyy?sin?d?çatd?r?l?ba?Ümumdünya S?hiyy?T?kilat?n?noAvropa Regional Bürosu ölk?mizin bu naliyy?tini yüks?k qiy?m?tl?ndirib, bu münasib?tl?ünvanlad???müraci?td? s?hiyy?y?ay?rd???diqq?t?v?qay??ya?gör? Az?rbaycan r?hb?riyin? minn?tdarl???n? bildirib.

Möht?r?m c?nab Prezident!

Siz?h?r?d?ff? ictimaiyy?t? asad?insanlarla?görü??nd? onlara?öz?sa?lam!??naqar??diqq?t?li olma??eheç olmasa ill?bir d?ft?tibbi müayin?l?rd?n keçm?yi?m?sl?h?t görürsünüz. Bu tövsiy?niz son ill?r?art?q?n?n?y?çevrilib. El?bu il?d? ölk?nin bütün?h?r? rayonlar? üzr? 5 milyon 373 min n?f?r s?hiyy? mü?ssis?l?rind? tam müayin?olunub. Müxt?lif x?st?likl?r?a?karlanan 650 mind?n?çox insan ambulator, 424 min 800 n?f?rtastasionan müalic?y?c?l?bedilib. Übh? yoxdur ki, x?st?likl?rin vaxt?nda a?karlanmas? v? müalic?si öz müsb?t n?tic?l?rini göst?r?c?k.

S?hiyy?nin inki?af?n?n mühüm ??rtl?rind?n biri d? yüks?kixtisas? kadr haz?rl?d?r. Son ill?r tibb t?hsilind? rezidentura?pill?sinin t?tbiqi, kh?kim?rin? sertifikasiyas?m?rk?zl?dirimi?i??q?bul?imtahanlar?m?üt?x?ssisl?rin?tan?tan?nm??xarici klinikalarda haz?rl?q?keçm?k?imkan? v?g?dig?rl?dbirl?rkh?kim?kadrlar?n?n?haz?rl?st?m?mahiyy?tc?yeni yana?ma formal?d?r?b?N?tic?d?, vaxtil?ölk?mizd? l?çatmaz?olan müasir diaqnostik t?dqiqatlar, mür?mür?kk?b?kardioc?rrahiy?z?invaziv, transplantasiya, süniaynaq?m?liyyatlar?b?zim tibb m?rk?zl?rind?i?y?erli müt?x?ssisl?r t?r?find?n h?yata keçirilir.

Az?rbaycan s?hiyy?si bu gün tibb xidm?tini?beyn?lxalq standartlara uy?un t??kil?etm?ki?qtidar?ndad?r. Bunu xarici müt?x?ssisl?r d?qeyd?redirl?r?l?Bel?ki, ölk?mizd? bu ilin ?n?mühüm idmandhadis?si?lt?zyüz?min?yax?n tama?aç?s? olan "Formula-1" yar??lar?n?n haz?rl?q?m?rh?l?sind? t??kilatç?lar qar??ya?çox ciddi t?l?bl?r, o cüml?d?n?tibb tibb xidm?tinin t?kilibil? ba?l?i?t?rtl?r?nqoymu?dular. Bunları?n?inki?idmanç?lar?n? ilkin?tibbi yard?m?n?n?t?kili, ümumiyy?t?l?, müasir tibb infrastrukturunun olmas?n? t?l?b edirdi. Yaln?z tibb mü?ssis?l?rinin t?chizat?n?, personal?n

s?viyy?sini, tibbi yard?m?ntt??kili v?ziyy?tini öyr?n?nd?n sonra yar??da tibb xidm?tinin t??kilini Az?rbaycana h?val? etdil?r.

S?hiyy?mizin son ill?rd? t?r?qqisini müxt?lif beyn?lxalq qurumlar da t?sdinq?yir. Böyük Britaniyan?n tan?nm?? “The Legatum Institute” t?dqiqat m?rk?zi 142 ölk?nin monitorinqi n?tic?sind? son iki ild? Az?rbaycan s?hiyy?sini 91-ci pill?d?n 68-ci pill?y? qald?r?b.

Sevin Sevindirici hald?rki, bu il ölk?mizin biki tibb? mü?ssis?si, d?nyan?n ?nznüfuzlu (JCI) (Joint Commission International) beyn?lxalq standartla?d?rma?t??kilat? t?r?find?n akkreditasiyadan keçib. Bu da h?min mü?ssis?l?rin d?nyada q?bul edilm? ??n yüks?k tibbi keyfiyy?t v? t?hlük?sizlik standartlar?na uy?un olmas? dem?kdir. Ölk?miz?xarici qo?qonaqlar?n, turistl?rin ax?n?n? n?z?r?alsaq, JCI sertifikat?ls?hiyy?ümü?ssis?l?rinin olmas? beyn?lxalq s?ortam?r?k?tl?ri üçün çox vacib amildir.

Möht?r?m c?nab Prezident, Az?rbaycan Respublikas?n?n Konstitusiyas?nda d?yi?iklikl?r edilm?si m?qs?di il? ser sentyabr?n 26-da keçiril?n referendum?xalq?n dövl?t?l? birliyini bir daha göst?rdi, bütün Az?rbaycan?xalq?n?n, o cüml?d?n s?hiyy? ictimaiyy?tinin irad?sini ifad? etdi. Ümumxalq s?sverm?sind? i?tirak ed?n s?hiyy? i?çil?ri ölk?mizd? sabitliy?, ?min-amanl?a v? inki?afa s?s verdi?r. Sizin diqq?t v? qay??n?z? h?mi?? öz üz?rind? hiss ed?n tibb i?çil?ri qar??ya qoyulan v?zif?l?ri bundan sonra da ?zml? yerin? yetir?c?kl?r.

Diqq?tiniz? gör? minn?tdaram.

X X X

T?hsil naziri Mikay?l CABBAROV ç?x?? ed?r?k dedi:

-Möht?r?m c?nab Prezident.

Hörm?tli toplant? i?tirakç?lar?.

Dünyada ?lveri?siz iqtisadi prosesl?rin davam etdiyi, qon?u regionlarda silahl? münaqi??l?rin v? qan?l? terror akaktar?n?naba?everdiyi bir dövrd? Sizin dü?ünümü? siyas?tiniz?n?tic?sind? ölk?mizd? sabitlik qorunuba saxlan?l?r, iqtisadi islahatlar getdikc? d?rinl?ir, dövl?t?timizin gücü v? beyn?lxalq nüfuzu durmadan art?r.

2016-c? ilin doqquz ay? ?rzind? Az?rbaycan?n t?hsil sisteminin inki?af? davam etdirilib, mühüm k?miyy?t v? keyfiyy?t d?yi?iklikl?ri ba?verib. Son bir il ?rzind? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n 2500?agird? yerlik 10 m?kt?b? binas? v? ail? tipli 1?kiçik qrup evin?aedilib, 6 internat m?kt?bind? 22 pe?iliseyind? 22 kollecd?, 11 ali m?kt?bin t?dris korpusunda ?sa?sa?l? t?mir, 468 m?kt?bd? is?sa?sl? v? cari t?mir i?l?ri apar?l?ba Cari ilina 9 ay?nda bütün m?nb?l?r hesab?na ümmilikd? ölk? üzr? 29 m?kt?b tikilib, 485-i t?mir edilib.

C?nab Prezident, Siz? m?ruz? olundu?u kimi, cari ild?n etibar?n 44 rayonu ?hat? ed?n azkomplektli v? q?zal? v?ziyy?td? olan k?nd m?kt?bl?ri modul tipli m?kt?bl?rl? v?z?l?n?c?k. Bu m?kt?bl?rin üstünlükl?ri azm?s?sr?fl? olmas? il? yana??, q?sa müdd?t (1ay)?rzind? ist?nil?n relyefd? qura?d?r?lmas?, asan da??nmas?, ?agird?rin say?na uy?un ola?laraq sinifa otaqlar?n?n rahatl?qlaz azald?l?b-art?r?lmas?d?r?Nazirl?ra Kabinetinin q?rar? il?bu 6 bel? m?kt?bin q?qura?d?r?lmas? üçün T?hsil Nazirliyin? 2 milyon manat v?sait ayr?l?b. Növb?ti ild? t?l?b olunan v?sait ayr?laca?? t?qdird?, ?agird say? 100-d?k olan bütün q?zal? azkomplektli m?kt?bl?rin problemini bird?f?lik h?ll etm?k mümkündür.

M?l?ümdu?k?m?kt?b?haz?rl?q m?rh?l?si u?aqlar?n g?j?c?kt?hsilnailiyy?t?r?nd? müst?sna h?miyy?t da??y?r?. 2014-cü ild? Bak?dapilot layih? kimi?ba?lanan m?kt?b?haz?rl?q qruplar?n?n f?aliyy?tib ild?n?ümummilli proqrama ?evrililib?Nazirl?re Kabinetinin müvafiq q?rar?n?l?d?r?car?l?d?ölk?üzr? 5 ya??na çatm?sa?u?aqlar?n?z55 faizinin m?kt?b?haz?rl?a c?lb edilm?si n?z?rd? tutulur. 2020-ci il?d?k bu r?q?min 90 faiz? çatd?r?lmas? planla?d?r?l?r ki, bu da d?nyan?n inki?af etmi? ölk?l?rinin s?viyy?sini b?rab?rdir.

T?T?hsilümü?ssis?l?rinin maddi texnikiz bazas?n?n müasir? dirilm?sin?göst?rdiyiniz diqq?tin v? apar?lan islahatlar?n?n?tic?sidi?ki, ümumi t?hsilin keyfiyy?t göst?ricil?rind? üç il ard?c?l?olaraq müsb?t dinamika t?min olunur.

Bel? ki, 2012-ci ill? müqayis?d? bütün imtahan f?nl?rind?n müsb?t qiyim?t alm?? IX sinif m?zunlar?n say? 50 faizd?n 2016-c? il?d? 67 faiz?d?k art?b. Bu art?m ölk? özür?ks?r rayonlarda, xüsus?n? vvv?lki dövrd? davaml? olaraq a?a?? n?tic?l?r göst?r?n?n bölg?l?rd? d? qeyd? al?n?b. Öt?n il oktyabr?n 12-d? Zati-alinizin s?driliyi il? keçiril?n iclasda m?ruz? et?etmi?dim, ki, n?tic?l?ri orta respublikat? göst?ricil?rind?n a?a?? olan rayonlarda xüsus?i jayıh? h?yata keçiril?c?k. Ali diqq?tiniz? m?ruz? edir?m ki, öt?n ill? müqayis?d? imtahanlarda müsb?t qiyim?t alanlar?n say?nda Astara rayonu özür? 22 faiz, A?cab?di rayonu özür? 15 faiz, Sabirabad rayonu özür? 14 faiz art?m mü?ahid? edilib.

Bu ir?lil?yi?l?r özünü q?bul imtahanlar?nda da bürüz? verir. Bel? ki, 200-d?n çox bal toplayan abituryent?rin mütl?q say? 34 min 475 n?f?r t??kil edib ki, bu da öt?nilki göst?ricid?n t?xmin?n 4 faiz, 2014-cü ild?ki göst?ricid?n is? 99 faiza art?qd?r. Son 3 ild? 500-d?n çox bal toplayanlar?n say? 19 faiz, 600-d?n çox bal toplayanlar?n say? is? 32 faiz art?b.

2016-c? ild? mülki ali t?hsil mü?ssis?l?rin? bütün ixtisas qruplar? üzr? rekord sayda – 35 min 304 n?f?r t?l?b? q?bq?bul edilib. Bu göst?rici öt?n ill?müqayis?d? 2 min 235 n?f?r y?ya 6,7 faiz çoxdur. Q?bul olanlar?n say?n?n yüksüks?lm?si?m?kt?b t?hsilinin keyfiyy?tinin v?t?v?ndə?lar?m?z?n?n üürundət?hsilin bir d?y?r kimi ?h?miyy?tinin artd???n? t?sdiql?yir.

Mürəkkəb iqtisadiyyatın hökm sürdürübir dövrdə Sizin Sənəcamın nəzəsində sənəmə mülliimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi prosesi 2017-ci ilədək davam etdirilir? Rəkət daha 26 rayonu əhatə edəcək və beləliklə? Mən Khaqqı artdır? İan mülliimlərin sayı 100 min? Catdır? İlacıq.

GöGörül?n?t?dbirl?r pedaqoji f?aliyy?t?mara??xeylit?art?r?b?lBel? bir ??raitd?ümumt?hsil mü?ssis?l?rin? direktorlar?v? mü?lliml?rin i?? q?bulu üzr? qaydalar obyektivlik v? ??ffafl?q bax?m?ndan daha da t?kmill??dirilib. ?lk d?f? olaraq m?kt?b direktoru v?zif?sin? l?i? q?bul m?rk?zl?dirilmi? müsabiq? ?sas?nda keçirilib, yerli icra hakimiyy?ti organlar?n?n r?yi d? n?z?r? al?naraq 232 n?f?r direktor t?yin olunub.

Bu il mü?lliml?rin i??q?bulu üzr? müsabiq?d? i?tirak etm?k üçün rekord sayda – 32 min n?f? elektron?riz? il? müraci?t edib. H?min r?q?m 2013-cü ild? mü?llim olmaq ist?y?nl?rin say?ndan 2 d?f? çoxdur. Mü?llim pe??sinin ictimaii statusunun art?r?lmamas? istiqam?tind? apar?lan siyas?t daha bilikli v? haz?rl?ql? insanlar?n bu pe??ni seçm?sin? stimull yarad?r. Müsabiq?nin n?tic?l?rin? gör?, 2 min 413 n?f? mü?llim ad?n? gaza?b.

Büyük iqtisadiyyat? m?z?nd? bütünsah? l?rind? iddal?n yerli istehsalla? v?z olunmas? bar?d? tap??r???ni icras? colaraq, m?kt?blil? r? paylan? lan 261 adda 66 milyon 623 min nüsx? d?d?rslikl? rin ham?s?n?nn?ri ölk?mizd? h?yata kecirlili. Eyni zamanda, son üç ild? t?hsil mü?ssis? l?rinin büdc?d?n?nar q?lirl?rinin 60 faiz art?r?lm?as?na nail olunub.

Ümumi təhsil pilləsi üçün elektron resurslardan pulsuz istifadə imkanları genişləndirilib. Hesabat dövründə 143 dərslik və metodik vəsait, videoərslər, digər elektron resurslar portalaya yerləndirilib. Elektron portalından istifadə edənlərin sayında artım müşahidə olunub. 2016-cı ilin birinci yarısında portalaya daxil olmaların ümumi sayı 750 min, cəmi kitab yükləməsi 350 min, catdır.

TT?hsil Nazirliyi il? Kapital Bank?ni t?r?fda?l? ??? ç?rçiv?sind? "Az?rbaycan üçün öyr?t" layih?sin? start verilib. Müxt?lif pe?? sahibl?ri v?t?nda?l?q mövqeyini nümayi? etdirm?kl?, paytaxt v? bölg? m?kt?bl?rind? akademik d?rs v? f?rdi inki?af t?liml?ri kecirir. ?aqird?rin bilik v? dünyagörü?ünü art?rma?a cal??rlar.

M?kt?blil?rin fiziki haz?rl??n?n yüks?ldilm?si istiqam?tind? m?qs?dli layih?l? davam etdirilib, onlar?n müxt?llif idman növl?ri il? birba?a m?kt?bl?rd? m??ul olmas?na ??rait yaratmaq üçün iyulun 15-d? Milli Olimpiya Komit?si v? G?nc?l?r y? ?dman Nazirliyinin i?tirak? il? idman federasivalar? y? nazirlivin r?hb?rl?vinin görü?ü olub.

?qt?qtisadiyyat?n? ax?l?ndirilm?si ??raitind?pe??st?hsilit sisteminiñ yenid?n?qurulmas?, buñsah?d?viçevik idar?etm?nin t?min edilm?si, i??götür?nl?rin t?l?bl?rin?cavab ver?n pe??karlar?n haz?rlanmas?m?qs?dil? Zati-alinizin 2016-c? il 20 aprel tarixli F?rman? il? Az?rbaycan Respublikas?n?n T?hsil Nazirliyi yan?nda Pe?? T?hsili üzr? Dövl?t Agentliy? yarad?l?b?il? Agentlik? qar??s?nda t?pe??st?hsilinin infrastrukturununa v? t?maddi-texniki?bazas?n?n müasirl?dirilm?si, t?hsilin m?zmununun yenil?nm?si v? inüfuzunun art?r?lmas?kiim?mühüm v?zif?l?riñ qoyulub. Bu istiq?astiqam?td?i eyni pe??l?r? üzr?paralel kadr?haz?rl?l?ah?yata keçir?n pe??st?hsili mü?ssis?l?rinin ??b?k?sinin rasionalla?d?r?lmas? il? ba?l? art?q t?klifl?r haz?rlan?b v? Nazirl?r Kabinetin? t?qd?m edilib.

Möht?r?m c?nab.Prezident, Sizin i?tirak?n?zla sentyabr?m 14-d? IT STEP akademiyas?n?n aç?l?k?mizd? inf?informasiya texnologiyalar? sah?sind? ilk pe?e?i-xitisas t?hsili oca?n?n yaranmas? il?yadda qald? 4“Maksimum

t?cr? t?crüb?, i minimum n?z?riyy?n?prinsipi? sas?ndakt?? kih olunan bu?mü?ssis?st?hsil sah?sind?/dövl?t+öz?lt sektor t?r?fda?l???n?n nümun?sidi.

Kor Koreya hökum?ti v?k?irk?tl?ri al?cavtomatla?d?rma, elektronika, avtomobil v? in?aat sah?l?ri üçünd kadr haz?rlayacaq Pe?? T?dris M?rk?zinin növb?ti ilin ?vv?lind? t?m?lqoyma m?rasimini keçirilm?si planla?d?r?l?r.

(Q?b?l? rayonunda beyn?lxalq eksperti?rin i?tirak? il? k?nd t?s?rrüfat? ixtisaslar? üzr? Regional Pe?? T?dris M?rk?zinin yarad?lm?as? üzr? l?r h?yata keçirilir, yeni t?dris korpusu v? emalatxanalar?n tikintisi u?urla davam etdirili?r. ?lam?tdar hald?r ki, k?nd t?s?rrüfat? ixtisaslar? üzr? d?rs v?sait?rinin haz?rlanmas?na BP ?irk?ti maddi d?st?k verir.

Bu Bu il ilk d?f?olaraq Bak? v? G?nc? ??h?rl?rind?yerl??n?pe??lt?hsili mü?ssis?l?rin?agirdi?rin?q?bulu pro prosesind?l?ffaf?l??? v?t?v?t?nda?lar?n rahat?n?n?t?min?etm?k?m?qs?di il?T?hsil Nazirliyi v?S?ASAN?xidm?t? aaras?nda?m?kda?l?q?ç?rçiv?sind?ASAN?pe??"layih?si realla?d?r?l?b?dövl?t?hesab?na t?hsil almaq ist?y?nl?rin s?s?n?d?q?bulu "ASAN?xidm?t?m?rk?zl?rind?papar?l?b?Sevindirici hald?r ki, bu il?pe?? t?hsili mü?ssis?l?rin?q?bul olanlar?n 20 faizinin orta attestat bal? 4 qiy?mtind?n yuxar? olub.

Ölk?mizin ali t?hsil sistemind? d? institusional d?yi?iklikl?r davam etdirilib. Regionlar?n sosial-iqtisadi inki?af? program?na uy?unc?laraq, yeni istehsalat v?xidm?t sah?l?rinin ixtisas?, kadrlara ehtiyac?n?t?min?etm?k?m?qs?dil? Sizin S?r?ncam?n?zla Qazaxda Bak? Dövl?t Universitetinin, Zaqtalada is? Az?rbaycan Dövl?t ?qtisad Universitetinin filiallar? t?sis olunub.

Az?rbaycan?n yeni iqtisadi modeli ölk?nin insan kapital?n?ni keyfiyy?tinin yüks?ldilm?si yolum? milli iqtisadiyyat?m?z?n?r?qab?t qabiliyy?tinin art?r?lm?sn? t?l?b edir. Yeni t?hsil klasterl?rind? yarad?laçq onlarla yeni ixtisas iqtisadi subyektl?rl? v? mü?ssis?l?rl? s?x?laq?d? f?aliyy?t göst?rm?lidir.

Sizin raz?l???n?z? sas?nda, ölk?nin dayan?ql? inki?af?na cavabdeh müvafiq dövl?t qurular? il? birg? t?hsil proqramlar?n?v?prosesini bölg?l?rimizin t?l?bat?na uy?unla?d?rmaqm?qs?dil? i?ç?qruplar?n?n yarad?lm?as?n?t?klif edir?edirik. n?G?nc? Sumqay?t, Ming?çevir v?L?nk?ran/dövl?t universiteti?ri v?aonlar?netabeliyind?olan?dig?rst?hsil mü?ssis?l?rinin bu?sah?d?prioritetliyini xüsusi e qeyd? etm?kd?laz?md?n?n?Regional?universiteti?rinin inki?af str?tegiyalar?n?neyerl?dik?rl?bölg?l?rin?sosial-iqtisadi inki?af? il?uzula?d?r?l?mas? v? Sizin qar?yaqoydu?unuz v?zif?l?rin?yerin?yetirilm?sin?c?lb?edilm?si h?min?ali?m?kt?bl?rin?h?m?m?zunlar?n?ni?l?t?minat?, h?md?g?l?c?k? f?aliyy?t?l?rinin möhk?m elmi bünövr?si kimi ç?x? ed?c?k?.

Zati-alinizin Fransa Respublikas?n?n Prezidenti Fransua Olland il? 2014-cü ilin sentyabr?n 4-d? s?sl?ndirdiyi Az?rbaycanda frans?z universitetinin yarad?lm?as? t?klifi art?q bu il sentyabr?n 15-d? gerç?kliy? çevrilib, Az?rbaycan- Frans?z Universiteti (UFAZ) ilk t?l?b?l?rini q?bul edib.

Bullayih? ali t?hsilimizin tarixind? yeni s?hif? aç?r, v?t?nda?lar?m?za xaric? getm?d?n apar?c? universitet?rin st? standartlar?n?uy?un?keyfiyy?tl? t?hsil almaq imk?n?yayad?r. Cariild? 4143?n?f?rt?l?b?, o?cuml?d?n onlar?n?23-ü öd?ni?li ?saslarla dörd ixtisas üzr? (kimya müh?ndisliyi, kompyuter elml?ri, geofizika müh?ndisliyi, neft v? qaz?n?k??fi v?v?hasilat?) ingilis?dilind? t?dris?ba?lay?b?. H?min? ixtisaslar üzr? Fransan?n? Strasburq v?Renn 1 universiteti?ri?l? ?m?kda?l?q qurulub, m?zunlara iki (h?m Az?rbaycan, h?m Fransa) diplomun verilm?si q?rara al?n?b?.

So Son?ll?r? ölk?mizd?xarici dild? t?dris?aparan?ali t?hsil mü?ssis?l?rinin v?burada t?hsil alan?g?ncl?rimizin say?say?n?n?artmas?sxüsusi qeyd?olunmal?d?r?Eyni zamanda, Az?rbaycan?n?ali t?hsil mü?ssis?l?rind?t?hsil alan 4200-d?n?çox?cn?bi?l?b? üçüm?lveri?li??rait yarad?l?b?. Xarici dild? t?hsil m?zunlara?m?k bazar?nda?lav??anslar yaratmaqla yana??, ölk?mizin beyn?lxalq miqyas? t?hsil m?rk?zin?çevrilm?sin? d? xidm?t edir.

T?T?hsil Nazirliyinin t?bbüsü?il?yayad?lm?? v?ahaz?rda 12?ali t?hsil mü?ssis?sinin i?tirak etdiyi "Ma?rifçi" T?T?l?b?r?Kredit Fondu azt?minat?l?ail?l?rd?n?olan?t?l?b?l?r?ilk t?hsil kreditl?rin? t?qdime?dib. Layih?nin innovativliyi ondan ibar?tdir ki, Fond dövl?t büdc?sind?n v?sait c?lb etm?d?n h?min kreditl?ri maliyy?l?dirir.

B?Bak?da yerl??n?ali t?hsil mü?ssis?l?rind? t?hsil alan?t?l?b?l?rin?ehtiyac?n?z?r?al?naraq, Heyd?rl?liyev Fondunun d?st?yi?il?bütün dövl?t?ali?m?kt?bl?rin?t?l?b?l?ri üçün 1000 yerlik yataqxanan?n tikintisi h?yata keçiril?c?k?. Art?q bununla ba?l? layih?l?ndirm? i?l?rin? ba?lan?l?b?.

Az?rbaycan Dövl?t Neft v?S?naye Universitetind?cari ilin yanvar?nda Ukrayna v?sraild?n?olan?t?r?fda?

qurumlar?n i?tirak? il? aç?lan Startap m?kt?binin art?q ilk burax?l??? olub. Layih?nin m?qs?di Az?rbaycanda Startap h?r h?r?kat?naftöhf?nverm?k, g?ncl?rin innovativ ideyalar?n?n biznesi h?llini tapmas?na d?st?k?n? olmaqd?r. Startap m?kt?m?kt?bl?rinin i?h?miyy?ti ondan d?bar?td?nki, onlar?m?zunlarda “i? yerini qutmaq” deyi, “i? yerini yaratmaq” psixologiyas?n? formal?d?r.

Dig?r ali m?kt?bimiz - Az?rbaycan Dövl?t qtisad Universiteti “QS” beyn?lxalq reytinq agentliyinin haz?rlad?? ri?r?qi Avropa v? M?rk?zi Asya regionunun universiteti?rinin reytinqind? 30. ölk?nin iqtisadyönümlü universiteti?ri aras?ndadördüncü yeri tutub. Rusya Federasiyas?n?n T?hsil v? Elm Nazirliyi il?z?par?lan dan???qlar?sas?nda bu universitetin D?rb?nd filial? müdd?tsiz lisensiya al?b.

T?hsil Nazirliyi elmi m?lumatlar?n t?qdim olunmas? v? t?hlili sah?sind? dünyada lider olan “Thomson Reuters” ?irk?ti il? ?m?kda?l?q Sazi?i imzalay?b. “Thomson Reuters”l? ?m?kda?l?q ali t?hsil mü?ssis?l?rimiz? v? aliml?rimiz? dünya elminin m?lumat bazas? il? i?l?m?k, n??rl?rini yerl?dirm?k üçün geni? ??rait yarad?r. Bununla yana??, müxt?lif ö?lök?i?rin?t?dqiqatç?lar? il? i?laq?l?n? qurmaq?ist?nil?n? elm sah?si özür? inki?af tendensiyalar?n? mü?yy?nl?dirm?k, beyn?lxalq elmi dair?l?rd? tan?nmaq v? qlobal universitet reytinql?rind? yüks?lm?k imkan? ver?c?k.

C?C?nab Prezident, a?az?rda ali?t?hsil mü?ssis?l?rinin elmi f?aliyy?ti dövl?t büdc? sind?n maliyy?l?dirilmir. Un Universiteti?rinin maliyy?l?m?sinin yegan?m?nb?yini h?silchaqlar?t?kill?dir?n Elm?f?aliyy?tl?m?ul? olanlar?n yar?s?n?n alit?hsil mü?ssis?l?rind? çal??d????n?n?z?r? alaraq, dövl?t t?r?find?n? elm?ayr?lan v?saitin bölgüsünd? universitet?rin d? i?tirak etm?k hüququnun tan?nmas? m?s?l?sinin müzakir?sini vacib hesab edirik.

T?hsil sistemind? hesabat dövründ? idar?etm? v? struktur islahatlar? davame etdirilib. Qeyd olunmal?d?r. k?, ins?nsanlar?n rahat????n? v? eyni zamanda ffaf? ??? t?min etm?k m?qs?di il? t?r?fimizd?n? qdim olunan bir s?ra xidm?tl? elektronla?d?r?l?b. Onlar?n aras?nda Bak?n ??h?i özür?au?aqlar?ni birinci sınıf? q?bulu?hali t?hsil mü?ssis?l?rind? t?l?b? köcürm?l?ri, xarici diplomlar?n nostrifikasiya üçün q?bulu, t?dris resurslar?n internet portal?nda yerl?dirilm?si, m?kt?b direktorlar?n?n v? mü?llimi?rin i?? q?bulu, pe?? t?hsil mü?ssis?l?rin? dövl?t sifari?i il? ?agird q?bulu v? s. qeyd etm?k olar.

Möht?r?m c?nab Prezident, t?hsil sisteminin ?sas m?qs?di V?t?ninin m?nafel?rini anlayan v? müdaf? etm?y? haz?r olan layiqli v?t?nda??n yeti?dirilm? sind?n ibar?tdir. Yaln?z milli d?y?rl?r? v? ?n?n?l?r? sadiq, savad?l? v?t?nda? Az?rbaycan?n müst?qilli?inin möhk?ml?ndirilm? sind? v? inki?af etdirilm? sind? i?tirak etm?y? qadird?r. H?r bir xalq?n alili inki?af nöqt?si onun dövl?tçiliyidir. Bu gün Az?rbaycan xalq? Sizin r?hb?riyinizl? öz dövl?tçiliyi il? f?xr edir v? bir neç? günd?n sonra dövl?t müst?qilli?imizin b?rpa?n?n 25. illiyini qeyd etm?y? haz?rla?r. Az?rbaycan bu ill?r?zind? bir çox s?naqlardan keçib. Onlardan sonucusu bu ilim aprelinde? oldu. DÜ?m?n t?xribat? bizim üçün - bütün Az?rbaycan xalq?, r??ar??ad?tl? silahl? qüvv?l?rimiz, h?r bir? v?t?nda? üçün növb?til? ciddi imtahan?dil? Xalq?m?z? bu imtahandan? Sizin r?hb?r?hb?riyinizl? aln?aq?qd?x?d? DÜ?m?n?b?v? bütünü? dünyaya göst?rdi ki, xarici torpaqlar?m?z?n? da zade?dilm?si qaç?lmazd?r, döyü? meydan?nda da, dinc h?yatda da, olimpiya stadionlar?nda da Az?rbaycan bayra??n? yüks?kl?r? qald?ran g?nc n?slimiz yet?ib. Bu i?d? Az?rbaycan mü?lliminin d? dan?lmaz xidm?tl?ri var.

Oktyabr?n 4-d? , Beyn?lxalq Mü?lliml?r Günü ?r?f?sind? Siz Az?rbaycan mü?lliminin ?m?yin? yüks?k qiyim?t ver?r?k? bir qrup t?hsil i?cisini f?xri adlara v? dövl?t t?ltif?rin? layiq görmüşünüz. Buna gör? bütün t?hsil i?çil?ri ad?ndann Siz? öz d?rin minn?tdar!??m? bildirir?m.

Diqq?tiniz? gör? t???kkür edir?m.

X X X

Az?rbaycan Prezidenti iclasda yekun nitqi söyl?di.

Prezident ?lham ?liyevin yekun nitqi

- Biz bu ilin sonuna q?d?raqalan bütün v?zif?l?ri icra etm?liyik, xüsusil? investisiya layih?l?ri il?ba?l?i?l?r? getm?lidir. Dövl?t investisiya program? icra edilm?lidir. B?zi istiqam?t?l?n?zr?l?ngjm?l?n?var, b?zi infrastruktur layih?l?ri tam itam?h?cmd? icra nedilm?yib. Ona gör? , ilin sonuna q?d?raqaz vaxt qalsa da, bu?m?s?s?l?r?çox ciddi?diqq?t göst?rilm?lidir.

M? M:n qeyd etdim ki, biz bu işlər ciddi iqtisadi islahatlar aparm?? q v? bu islahatlar art? q özün?tic? l?rini verm? kd?dir. ?dar?etm? istiqam?tind?, dig?r sah?l?rd?, ixrac? stimulla?d?rmaq, idxaldan as?l?l??? azaltmaq üçün bir çox ön?mli q?rar v? s?r?ncamlar q?bul edildi, imzaland? B?el?likl? ?, min?m?kig g?l?n il h?m iddalat?n? azalmas? h?m ixrac?n art?r?lm?as? istiqam?tind? çox yax?? n?tic?l?r olacaq.

Apar??m?z? islahatlar? d?nyan?n e?apar?c? iqtisadi m?r?k?zl?ri? t?r?find?n d?kyüks?k qiyim?tl?ndirilir. Bu yax?nlarda d?nyan?n bir nömr?li iqtisadi forumu - Davos D?nya ?qtisadi Forumu Az?rbaycan iqtisadiyyat?n? r?qab?t qabil?yy?t?liliyin? gör? d?nyada 37-ci yer? layiq görmü?dür. Keç?n il biz 40-c? yerd?didik, o da çox göz?l? göst?ricidir. Baxmayaraq ki, bu il d?nyada böhran ya?an?r v? b?zd?n d? yan keçm?yib, Az?rbaycan iqtisadiyyat? daha da yüks?k qi?qiym?t al?b?. Otuz yeddinci yerd?olmaq d?nya miqyas?nda çox böyük v?hesab?edir?m, ki tarixi göst?ricidir. MDB m?kan?nda biz h?mi? oldu?u kimi, birinciyik v? bu liderliyi saxlay?r?q.

G?l?n ilin dövl?t büdc?si müzakir?. olunur. Dövl?t büdc?mizd? bütünsosial proqramlar öz?ksini tapmal?d?r. Ümumiyy?t!?, g?lrl?rimizin azald?imas?na baxmayaraq; biz sosial sah?d? tam v?saiti t?mindedirik. Heç bir sosial t??bbüs v? layih? ixtisar olunmad?. 2017-ci ild? d? büdc?miz sosialyönümlü olmal?d?r v? ?lb?tt? ki, investisiyalar üçün d? kifay?t q?d?r v?sait n?z?rd? tutulmal?d?r. Biz ?vv?lki ill?rd? dövl?t investisiyalar?na daha çox üstünlük verirdik. Bu da t?biidir, çünkü biz bir çox layih?l?ri, xüsusil? infrastruktur layih?l?rin? icra etm?li idik. ?g?r biz onlar? icra etm?s?ydi, bu gün, ümumiyy?t!, inki?afdan söhb?t bel? ged? bilim?zdi. N? k?nd t?s?rrüfat?, n? turizm, n? dig?r sah?l?r inki?af ed? bilim?zdi. Ona gör?, dövl?t investisiya qoyulu?u xüsusi? h?miyy?t da??y?rd? v? biz son ill?r? rzind? bulayih?l?rin bir çoxunu art?q icra etmi?ikt? T?biid?ki 2017-ci ilin dövl?t investisiya proqram? indi haz?rlan?r v? yax?n vaxtlarda m?n? t?qd?m edil?c?k. Ancaq biz öz?l sektorun investisiyalar?n? daha da büyük h?cmd? c?lb etm?liyik.

Az?rbaycanda biznes mühitinin yax??la?d?r?lməs? istiqam?tind? bu gün çox i ciddi add?mlar at?l?b? Dey? bil?r?m ki, sahibkarlar bu i?l?r? art?q böyük ruh yüks?kliyi il? qo?ulurlar. Ölk?mizd? böyük ruh yüks?kliyi var, xüsusi? k?ndit?s?rrüfat?, emal v? s?naye sektorlar?nda Bak?da, böyük ??h?rl?rd?, bütün ??h?r v? rayonlar?m?zd? çox böyük f?all?qmü?ahid? olunur. Bu da ?lb?tt? kih?m bizim siyas?timizin t?zahüründür, - cünki öz? sektor sahibkarl?nn?n inki?af? üçün çox ciddi add?mlar at?l?b, - eyni zamanda, bizim sahibkarlar?m?z?n da m?suliyy?tini göst?rir. Sahibkar qazand??? v?saiti ölk? iqtisadiyyat?na qoymal?d?r. Bu istiqam?td? 2017-ci ild? çox ciddi add?mlar at?lacq.

O ki qaldı? dövlət investisiya layihə? l?rin? onlarda n?z?rd? tutulur v? hesab edir? m ki, bu m?qs?dl? r?fürün kifay?tl? q?d?r? v? sait t?min edilm?lidir. Yen? d? qeyd etm?liy? m ki, elektrik enerjisi, qazla?d?rmabil? ba?l?as? sas infrastruktur layihə? l?ri art?q icradedilib. Bir çox k?nd? yollar?, içm?li su v? kanalizasiya layihə? l?ri icradedilib v? edilir. ?lb? ?lb?t?ki, biz h?mi? oldu?u kimi, sosial infrastruktur layihə? l?rin? böyük diqq?t göst?rm?liyik. 2017-ci ild? biz makroiqtsisi sabitliy? ciddi fikir verm?liyik. ?nflyasiya birr?q?mlı olmal?d?r. Hesab edir? m ki, biz bunu t?min ed?c?yi?k.

Sün Süni qiyim? t? art? m? na! yoh verilm?m? lidir, x?çox ciddizn? zar? t? olmal? d? r? H?m? ictimai?n? zar? t?, h?mv?dövl? t? orqanlar? t? r? find? n? n? zar? t? daha da güclü olmal? d? r? Çünki biz imkan ever? ibilm? rik ki, hans? sa anat?miz insanlar, möht? kirl? r? qiyim? t? ri sün? ?? kild? qald? rs? n? lar v? bel? likl? ? insanlar? m? z bundann? ziyy? t? ç?ksin? ?lb? tt? ki, iddal olunan mallar? n? qiyim? ti dünya bazarlar? nda formal? ?? r? . 2g? r? dünya bazar? nda /Az?rbaycanda istehsal olunmayan hans? sa mal? n? qiyim? ti art? rsa t? bii ki, bizd? d? artacaq. Ona gör? ? biz çal? ? mal? y? q? ki, iddal dan as? l? i? ??? maksimum s? viyy? d? ?? azaldaq, y? ni, minimum s? viyy? y? endir? k? Eyni zamanda, daxild? istehsal olunan? rzaq m? hsullar? n? n? t? rkibind? xarici komponent d? var. Biz o komponenti d? azaltmal? y? q? Bu istiqam? td? i? l? r? gedir.

Bank sektorunda İslahatlar konsolidasya siyas?ti davam etdirilm?lidir. Bank sektorunda çox ciddi İslahatlar apar?lmal?d?r. Bank sektoru ??ffaf olmal?d?r v? ?n yüks?k dünya standartlar?na cavab verm?lidir.

Biz həmi? oldu? ukim, bul id? ölk?mizin s?naye potensial?n?n inki?af?na böyük diqq?t göst?rm?ik v? bir neç? s?naye park?n?n yarad?lmış? istiqam?tind? i?l?r gedir. Onlar?n içind? Sumqay?t Kimya S?naye Park?n? xüsusil? qeyd etm?k ist?yir?m. Bu yax?nlarda Sumqay?t da keçirdiyim mü?avir?d? park?n?f?aliyy?ti il?ba?l?geni? m?lumat verildi. T?krar etm?ksist?mir?m, ancaq bir ?ey dem?k ist?yir?m ki, bu park?n? tam?i?dü?m?si n?tic?sind? mirminl?rl? b?lk? d? on minl?rl? yeni i?yeri aç?laqaq v? bizim qeyri-neft sah?sind? çox böyük ixrac potensial?m?z yaranacaq.

Bakda Balaxan? v? Pirallah? s?naye parklar?n?n\_yarad?lmas? prosesi gedir. H?riki istiqam?t özür? konkret layih?l?r var. Pirallah?da d?rman istehsal? planla?d?r?l?r. Ümid edir?m ki, yax?n aylarda art?q birinci d?rman istehsal? fabrikinin t?m?li d?y qoyulmal?d?r. Biz xarici d?rmanlardan dem?k olar ki, 100 faiz s?viyy?d? as?l? y?z. Bu, h?m t?hlük?sizlik bax?m?ndan narahatedicim?s?l?dir, eyni zamanda, d?rmanlar?n al?nmas?na xaric? büyük valyuta gider. Bun Buna gör?raq r?ar?q bul olundu v? investorlar da buna qo?uldular, yax?ra rait yaratd?q? Az?rbaycanda birinci

m?rh?l?d? 100-d?n çox adda d?rman preparat? istehsal olunmal?d?r.

BölgBölg?l?rd? s?nayen?zonalar?n?nayadar?lmas? prosesi gedir. Art?qt Neftçaladan?ran t?r?fiail?oavtomobil zavodunuñtikintisi ba?lam??d?n?z Masall?da s?nayen?zonas?n?nayadar?lmas? j?d?gedir. Dig?rayonlarda da bu istiqam?td? i?l?r getm?lidir.

Biz in?aat materiallar? sektoruna böyük investisiyalar?c?lb?ed? bilmi?ik. Bu sektorda dövl?t investisiyalar? olm?lmay?b? ancaq h?m? yerli h?m? xarici öz?l? qurumlar bu sah?y? böyük? investisiyalar?qoyublar. Bu investisiyalar n?tic?sind? biz özümüzü in?aat materiallar? il? kifay?t q?d?r böyük h?cmd? t?min edirik, ancaq tam t?min etmirik. Ona gör?, ibizim aidiyy?ti qurumlar, dövl?t qurumlar?, ?qtisadiyyat Nazirliyi, dig?n? qurumlar baxmal?d?rlar?ki, Az?rbaycana hahans? in?aat materiallar? idxl?olunur. Az?rbaycanda h?min istehsal sah?l?ri yarad?lmal?d?r? v?z?g?z?tl? kreditl?r verilm?lidir, sahibkarlar özl?ri d? bu sah?y? daha böyük diqq?t göst?rm?lidirl?r.

Biz daxili bazar? qorumaq üçün g?tiril?n?b?zi mallara rüsumlar?bu yax?nlarda art?rd?q. Bu çox düzgün add?md?r. Biz öz daxili istehsalç?m?z? qoruma?y?q. Ancaq daxili istehsalç? bundan sui-istifad? etm?m?lidir. Çünkü insanlar üçün seçim olacaq, ya yerli m?hsul alacaq, yada xarici m?hsul. Ola bil?r?ki, xarici m?hsul insan?n daha çox xo?xo?una g?lsin, amma qiy?m?ti daha baha ola bil?r? Yerli m?hsul is?r?xarici m?hsuldan ?h?miyy?tlid?r? c?d?lucuz olnolmal?d?r?n. Ona gör?, istehlak bazar?na çox ciddi n?zar?t olmal?d?r?ki, b?zi nat?miz sahibkarlar bundan istifad? etm?sin?r?r. Çünkü idxl?olunan ?rza??nayaxudahans?sa dig?n?m?hsulun?qiy?m?ti artarsa onlar?çal??a bil?rl?r?ki, öz m?hsulunun da qiy?m?tini art?rs?nlar. Y?ni, buna yol verm?k olmaz. H?m yerli v? h?m d? m?rk?zi icra orqanlar? buna çox ciddi n?zar?t etm?lidir.

Daxili bazar?m?z? qorumaq üçün ?lav? t?dbirl?r görülm?lidir v? burada çox çevik siyas?t apar?lmal?d?r. Biz vaxt itirm?m?liyik. Bu m?s?l?r? çox operativ ??kild? h?lledilm?lidir. Gör?nd?ki, biz hans?sa m?hsulla özümüzü tam 100 faiz t?min edirik? d?rhal o m?hsula rüsum qalxmal?d?r?n N?inki bu sah?d? bütüna sah?l?rd? çox operativ, çevik siyas?t apar?lmal?d?r?r. B?zi hallardabürokratik?ng?ll?r?biz? böyük problem?r?yarat?r. Bir m?s?l? haradasa aylarla rəraz?la?d?r?r?r?r?y?l?r?y?l?r?vaxt itiririk. Müasir iqtisadi ??raitd? vaxt itirm?k pul itirm?k dem?kdir. Çox operativ i? prinsipi qurulmal?d?r? v? q?rarlar da ?g?r? düzgün q?rarlard?rsa d?rhal q?bul edilm?lidir.

Bu yax?nlarda yarad?lan M?nzil ?n?aat? Dövl?t Agentliyi öz i?in? ba?lay?b. Yasamal rayonunda böyük tikinti la?ayih?si icral?olunur?v? sosial m?nzill?rink?lik?m?si prosesi art?q?ba?lay?r?r. Biz Nazir?r? Kabinetinin toplant?s?nda bu bbar?d?dan??m???q. Art?q?bu i?l?r? start veririk. Bunun çox böyük sosial m?nas?v?var? in?aat sektoruna, xüsusi?l? tiki tikinti materiallar? sektoruna da böyük t?siri olacaq. B?zim sahibkarlar da buna həz?r?olsunlar. El? etm?liyik ki, o la?ayih?l?rd? istifad? olunacaq bütün in?aat materiallar? Az?rbaycan m?n?li olsun.

Ya?Yax?n?lg?l?c?kd?kölk?mizd? böyük metallurgiya kompleksinin tikintisi n?z?rd? tutulur. Bunun üçün bizim Da?k?s?n?filiz yataqlar? kimi resurs bazam?z var. Bu gün o yataqlardan çox s?m?r?siz?istifad? olunur, c?xar?lan?filiz sad?c? olaraq xammal kimi xaric? sat?l?r. Yax?n?aylarda biz o sah?nin?i?init?min?ed? bildik. ?fsuslar olsun?ki, orada aylarla i? apar?lm?rd?. ?nsanlar i?siz qalm??d?lar, böyük borclar yaranm??d?. ?ndi orada sa?lamla?ma prosesi gedir v? biz bu böyük t?bii resursdan çox s?m?r?li??kild?istifad? etm?liyik. Buna gör?, bir neç?zavoddan ibar?t olacaq yeni böyük metallurgiya kompleksinin tikintisi n?z?rd? tutulur. Böyük v?sait qoyulacaq v?biz?el? etm?liyik?ki, xammaldan son ?n keyfiyy?tli m?hsula q?d?r Az?rbaycanda istehsal olunsun v? ?min?m?ki, istehsal olunacaq.

Bu gün m?n?bir m?s?l?y?d? toxunmaq ist?yir?m. Biz indi s?nayen? parklar?nda, dig?r sah?l?rd?, metallurgiya s?sah?sind? bir çox böyük s?nayen? layih?l?rin? icra edirik v? bu istehsal olunacaq m?hsullar?n?dem?k?olar?ki, ham?s? ix?ixräcyönümlüdür. Ona gör?, biz n?qliyyat imkanlar?m?za da baxmal?y?q?v?indid?n?planla?d?r?mal?y?q?ki, ixracaya y?yon?l?c?km?hsullar? nec?da??yaca??q?Bizd?onlar?da??maq üçün imkanlar?var??Kifay?t q?d?r?infrastruktur var?? Vaqonlar?sistern?l?q?uru yük infrastruktur var?? Ona biz indid?n?baxmal?y?q?Biz n?qliyyat sektoruna - d?mir yoluna, hava v? d?niz n?qliyyat?na böyük s?rmay? qoymu?uq. ?ndi Bak?da böyük g?miqay?rma zavodu art?q böyböyük g?mil?r?istehsal edin. Ancaq buna bindahan kompleks ??klind?xbaxmal?y?q?xrac? olunacaq m?hsulun, o cüml?d?n indi ixrac? k?skin artacaq k?nd t?s?rrüfat? m?hsullar?n?n h?cmi d?qiq proqnozla?d?r?lmal?d?r.

Bu il?kc?pamb?q istehsal? üç d?f? artacaq. G?l?n?il bu il?nisb?t?n on d?f?, ondan sonra iyirmi d?f? artacaq. Biz bunu n? il? da??yaca??q? Bizd? bunu da??maq üçün kifay?t q?d?r? infrastruktur var?? Bizim həz?r m?hsulumuz olacaq, ancaq da??ya bilm?y?c?yik. Ona gör?, bunlar indid?n planla?d?r?lmal?d?r? v? dövl?t investisiya program?nda n?z?rd? tutulmal?d?r?ki, sonra biz göz?nilm?z v?ziyy?tli?z?l?m?y?k.

Bel?likl?r, s?nayen? sah?sind? icrad?olan v? planla?d?r?lan?ayih?l?r?biz? böyük xeyir g?tir?c?k?Minl?rl?r, on

minl?rl? yeni i?yeri yarad?lacaq v? biz qeyri-neft ixrac?m?z? art?raca??q? sas m?s?l? bundan ibar?tdir. Bu gün neftin qiym?ti 50 dollard?r. Keç?n ay 40 dollar id. ?lin ?vv?lind? 30 dollara dü?mü?dü. Y?ni, biz buna bax?b öz g?l?c?yimizi planla?d?ra bilm?rik. Ona gör?, neft ixrac?n?n azald?lmış?n? biz qeyri-neft ixrac? il??v?zl?m?liyik. Bu sah?d?s?naye v? k?nd t?s?rrüfat? ?sas istiqam?t?l?rdir.

K?nd t?s?rrüfat? sah?sind?art?q dönü?yaran?b. Müxt?lif sah?l?r üzr? konkret proqramlar, layih?l?r icra edilib, böyük v?sait texnika ayr?l?b. Subsidiyalarda düz?li?l?redilir. ndisubsidiyalalar fermerl?ri stimulla?d?racaq. Bu ibbu sah?d? bir s?naq ili id. ?min?m ki, yax?? n?tic?l?r olacaq.

M?n k?nd t?s?rrüfat? sah?l?ri üzr? b?zi m?s?l?ri qald?rmaq ist?rdim. Pamb?qc?l?qla ba?l?i?l?r u?urla gedir. Sabirabad rayonunda mü?avir? keçirildi. ndi 24 rayonda pamb?qc?l?qla?nki?af? u?urla gedir. Bu ib 100 min ton pamb?qt?darük edilm?lidir. g?l?n il 250-300 min ton, ondan sonrak? ill?rd? daha da çox. Biz çal??mal?y?q?ki, sovet dövrünün ?n yax?? ill?rind? istehsal etdiyimiz s?viyy?y? yava?-yava? yax?nla?aq. Bu, i? yerl?ri dem?kdir. T?kc? bu il pamb?qc?l?qda 70 min? yax?n insan i?l?yir. G?l?n il biz ?kin sah?l?rimizi iki, yaxud 2,5 d?f? art?rsaq bu sah?d? 100 mind?n çok, b?lk? d? 150 min insan i?l? t?min edil?c?k. Burada da g?l?c?k planlar?m?z? n?z?r? alaraq indid?n t?dbirl?r gör?m?liyik. M?n? veril?n m?lumata gör?, bizim pamb?qt?mizl?m? zavodlar?m?z?n h?cmi 300-350 min tondur. Biz bu r?q?m? ola bil?r 2018-ci ild?b?lk?d?tez çataca?q. Ona gör?, bizd? yenipamb?qt?mizl?m? zavodlar?tikilm?lidir. Art?qt?qtisadiyyat Nazirliyin? göst?ri?l?r verilib, öz?l? sektor da, ?lb?tt? ki, bu i?l?qo?ulmal?d?r. Onlar?n harada qurulmas? üçün yerl?r mü?yy?n edilm?lidir ki, biz sonra vaxt itirm?y?k.

Biz?subsidiyalar?n verilm?sind?d?ciddi add?mlar atd?q. Bu yax?nlarda ?lav? v?sait ayr?ld? Ondan ?vv?l pamb???n al?? qiym?ti 40 q?pikd?n 50 q?piy? qald?r?ld? Y?ni, biz bunu ona gör? edirik ki, o a?r? sah?d? i?l?y?nl?r daha yax?? pul als?nlar. On q?pik art?m art?q orada i?l?y?nl?rin g?lirini iki d?f? art?racaq. Eyni zamanda, biz indi el? bir mbiramexanizmi?l?mi?iku?ki,kbu?k?ndlil?ri,fermerl?ri stimulla?d?racaq v?r onlar?özl?r? buna dahi böyük maraq göst?r?c?kl?r.

Bununla yana??, bizim k?nd t?s?rrüfat?nda z?if yerimiz olan tax?lç?l?qd?r. Biz özümüzü tax?lla t?qrib?n 65 faiz t?faiz t?min edirik. Sona vaxtlar böyük fermer t?s?rrüfatlar? yarad?l?b v? ort?s?rrüfatlarda um?hsuldarl?q orta m?hsuldarl?qdan t?qrib?n iki d?f?y? yax?n çoxdur. Buna baxmayaraq, biz yen?d? idxaldan as?l?y?q? Az?rbaycana h?rr? il?bir milyon tondan çox tax?l, bu?da g?tirilir. Ona gör?, indi yeni layih?l?r i?l?dü?ürw?çal??mal?y?q?ki, biz özümüzü 100 faiz s?viyy?sind? tax?lla t?min ed?k. Bu, mümkünündür. H?m m?hsuldarl??? intensiv yollarla art?racaq, suvarma i?l?rini düzgün qurmaqla, h?m d?ki, yeni ?kin sah?l?rini dövriyy?y? buraxmaqla biz buna nail ola v? idxaldan as?l?l?k? h?miyy?tli d?r?c?d? azalda bil?rik.

Bu il 24 rayondan baramaç?l?q?linki?af?edib? yax??n?tic?l?r var, 70 aton baramaç?darük bolunub. Bar Baramaç?l?qa subsidiyalari verilib. ?ki?p?k?kombinat?art?q?i?l?yir,yüzl?rl?insan?orada i?l?c?l?b? edilib. Orada yenid?nurma i?l?ri apar?lmal?d?r. Bu kombinat daha çox baramaç?bul?tm?y? qadirdir. Ümidvaram ki, yax?n 2-3 ild?r? biz minl?rl? ton barama t?darük ed? bil?rik. H?l?lik bu i?l?r 24 rayonda gedir. G?l?c?k?d? daha çox rayonlarda ged?c?k v? iv?insanlar 40-45 günü?rzind? yax?? pul alacaqlar?n Minl?rl? manat alanlar var v? bu idaainsanlar?n?z? güz?rañ?n? yax??la?d?r?r. Biz çal??mal?y?q?ki, burada da haz?r m?hsulu ixrac ed?k v? ?min?m ki, buna nail olaca?q. Bu i?l?rin s?m?r?li ??kild? qurulmas? üçün 3,5 milyon manat yard?m göst?rilib.

Bizim üçün ?n?n?vi sah?l?rd?n biri d? üzümçülükdür. Sovet vaxt?nda ulu önd?r Heyd?r ?liyevin t??bbüsü il? ssal?nam?ba?lar?n?çoxu?fsuslar?olsun?ki, q?r?l?b?O/vaxt bu?Qorbaçovun kampaniyaş?n?tic?sind?olmu?dur. O?da n?n?d?ns?ancaq?Az?rbaycanda olmu?dur Ba?qa respublikalarda is?üzüm?ba?lar?n? saxlay?blas?Bisz? is? o vaxt burada r?hb?rlilik ed?nl?r d?rid?n-qab?qdan ç?x?rd?lar ki, Qorbaçovun xo?una g?lsinl?r v? bunun n?tic?sind?d? üzüm?iba?lar?m?z? l??v olundu. Eyni zamanda, onu da qeyd etm?liyik ki, ?fsuslar olsun, ondan sonra da üzümçülük? laz?mi diqq?yetirilm?mi?dir. M?n?veril?n m?lumata gör?, bu il t?qrib?n 150-160 min ton üzüm y???lacaq. Halbuki sovet dövründ?n yax?? vaxtlarda 11 milyon 700 min ton-2 milyon ton üzüm y???l?rd? Biz üzümçülüyü mütl?q ??rabç?l?q?il?b?ba?lamal?y?q?fsuslar?olsun?ki, biz?dünyan?n?rab?bazarlar?naç?xa?bilm?mi?ik?Baxmayaraq ki, bir neç? ??rab?zavodu tikilib v? onlar görünür ya öz?ri maraq göst?rmirl?r, ya da imkanlar?yoxdur. Ancaq biz dünya bazarlar?na öz ??rab?m?zla ç?xmal?y?q. Nec? ki, vaxtil? Rusiya bazar?na ç?xm???q. ?ndi biz, bildiyim? gör?, heç Rusiya bazar?na da ?h?miyy?tli d?r?c?d? ??rab? ixrac etmirik. Amma bu, çox g?lir g?tir?n sah?dir, xüsusi?l? k?ndlil?r üçün.

Yeni üzüm ba?lar? sal?n?r, dinamika müsb?tdir. Ancaq burada dövl?t d?st?yi daha da güclü olmal?d?r, yerl?r mü?yy?n edilm?lidir. Bu, h?m m?ulluqdür, h?m d?ki, valyuta g?tir?n bir sah?dir. ??rabç?l?q?dey?nd? ?lb?tt?ki, m?n? il?k?növb?d? ixrac?n?z?rd? tuturam. ??rabç?l?q?n?inki?af? ölk?d? alkoqollu içkil?rin istehlak?na s?b?b? olmamal?d?r. Çünkü bizim xalq?m?z?sa?lam?h?yat t?rzi?l?dir. Eyni sözl?rtütünçülüyü?d? ?amil?edilir. Bizim?halim?q?d?az

sigar siqaret ç?ks?? o? q?d?r yax??d?r. Bunun onlar?nasa?laml??na, bail? büdc?l?rin? ancaq xeyria olacaqa. Ancaq tütünçülüyün inki?af? ibiz? çox böyük imkanlar yaradacaq. Bu il keç?n il? nisb?t?n iki d?f? çox tütün istehsal edil?c?k. Ancaq ?lb?tt? kibbu r?q?m 2500 ton bizi qane ed?bilm?z. Biz? q?sa müdd?t?rzind? quru tütün istehsal?n? 10 min totona qald?rmal?y?q. Tütünçülükl? 44 rayonda m???uldurlar. Bilir?m ki, bu yax?nlarda mü?yy?n edil?n subsidiyalar rayon sakinl?rinin ruhland?rd? v? dövl?t d? öz d?st?yini mütl?q verm?lidir. Quru tütünün ixrac? il? ba?l? ciddi probleml?r yox yoxdur. Ölk?l?r var ki, onu ral?rlar gözl?yirl?r. Biz? oraya daha da çox ixrac etm?liyik v? Az?rbaycanda siqaretin istehsal?n? art?rmal?y?q. Ona gör?yox ki, bizim insanlar daha çox siqaret ç?ksinl?r, ona gör?ki, xaricd?n az g?lsin. m?n çox valyuta x?rcl?n?n istiqam?tl?r? tax?ld?r; siqaretdir, xam??k?rdi? v? k?rja ya??d?r. Ona gör? biz yerli istehsal? art?rmal?y?q v? ixrac? da t?min etm?liyik.

Xam ??Xam ö??k?r ölk?y?tçox g?tirilir. aBunua azaltmaq üçün ç?k?rl?cu?undurununa?kin?sah?l?ri mütl?q geni?l?ndirilm?lidir. Art?q göst?ri?l?r verilib, yeni ?kin sah?l?ri mü?yy?n edilib. Biz? t?qrib?n 40-50 min hektar torpaq sah?si laz?md?ki, ??k?r cu?unduru?kilsin v? xam ??k?rin, qam?? ??k?rin idxal?ndan as?l?l? aradan qald?raq. Bu salsah?d? d? çox ciddi i?l?p apar?lmal?d?r. Bizd?af?aliyy?t göst?r?n ??k?rin zavodu yerli ??k?r cu?unduru?sas?nda i?l?m?lidir. Qam?? ??k?rini, xam ??k?ri idxal etm?k üçün 100 milyondan çox valyuta xaric? gedir. Dündür, ?g?n bu zavod olmasayd?, onda xam ??k?rin ham?s? xaricd?n g?tiril?rdi. Zavodun f?aliyy?ti, t?bii ki, müsb?t hald?r. Ancaq çox yax?? olar ki, bu, bu?i yerli xammal?sas?nda i?l?sin. Ona gör? ??k?r cu?undurunun?kilm?si xüsusi ?h?miyy?t?da??y?r. Bunun ?kilm?m?si 100 milyon dollar? xaric? apar?r, ?kilm?si is? 100 milyon dollar? Az?rbaycanda saxlayacaq. Çox sad? bir m?s?l?dir.

Çayç?l?n inki?af? Bu sah? il? ba?l?ndi ciddi i?l?r apar?l?r. Yeni texnologiyalar van ki, m?hsuldarl?k?skin ??kild? art?r. Burada da fermer?r? ??rait yarat?lmal?d?r. Onlara da stimulla?d?r?c? t?klif?r verilm?lidir ki, maraql? oolsunlar, c?nub zonas?nda çayç?l?q inki?af etsin. Biz? çay?da ixrac edirik, ancaq idxal da edirik. Y?ni, daxili t?l?bat çoxdur. Ona gör? çayç?l?n inki?af? ilk növb?d? idxal? azaldacaq. Az?rbaycan çay? keyfiyy?t?lidir v? biz öz çay?m?zla xaric? daha çox ç?xmal?y?q.

S Son vaxtlar heyvandarl?qla ba?l? apar?lan?l?r? t?qdir?layiqdir. Bu yax?nlarda m?n Yalama Aqropark?n?n aaç?l?n?da olmu?am. Bu, birinci bel?aqroparkd?r. Orada 3 min ba? iribuynuzlu mal-qaran?n? saxlanmas?n?z?rd? titulular. V?bbiz?bu sah?ni, geni?l?ndirm?liyik?ndi. K?nd?T?s?rrüfat? Nazirliyi bu i?l?rl?ciddi m???uldur. Cins mal-qara al?n?b. Ancaq indi?sas m?s?l? süni mayalanma sistemini tam qurmaqd?r. Art?q bu istiqam?td? d? i?l?r görülür. M?n? veril?n m?lumata gör?, 3-4 il?rzind? biz cinsi d?yi?dirib yüks?k keyfiyy?t? malik olan mal-qaraya sahib olaca??q. Bu, öz növb?sind? biz? ?lav? böyük ?kin sah?l?ri ver?c?k. Çünkü biz örü? torpaqlar?m?zdan çox s?m?r?siz istifad? edirik. B?zil?ri bo?dur, b?zil?rnd? is? normativd?n qat-qat az heyvan saxlay?rlar. Ona gör? bizim heyvandarl?m?z qapal? i?l?ra?td? inki?af etm?lidir. Veril?n m?lumata gör?, t?qrib?n 500-600 min ba? iribuynuzlu mal-qara?l?z?k?ifay?t?dir. ki, st?südüyü?t?ciliyi inki?af etdir?k v?bu sah?d? ?n müasir standartlar? t?min ed?k. Haz?rda bizd? 2 milyondan çox iribuynuzlu mal-qara var. Ancaq onlar?n?cinsi o?q?d?nd?ya?deyil?ndi. xaricd?n g?tiril?n?cins mal-qara il?bunun f?rqi yer?-göy q?d?rdir. Ona gör? bu sah?d? ciddi add?mlar at?l?r, istifad?siz örü? torpaqlar?nda dü?ünülmü?, plan? ??kild? ?kin i?l?ri? apar?lmal?d?r. Art?q?qtisadiyyat Nazirliyi, K?nd?T?s?rrüfat? Nazirliyi, Prezident Administrasiyas?bu i?l?rl?ciddi m???uldurlar v? bel?likl?, biz özümüzü süd m?hsullar? v? k?r? ya?? il? t?min ed?c?yik.

M?n? veril?n son m?lumata gör?, özümüzü k?r? ya?? il? tam t?min etm?k üçün biz? ?lav? 50-60 min cins mal-qara v? ?lb?tt?, k?r? ya?? istehsal ed?n yeni mü?ssis?l?r laz?md?r. Çünkü süd v? süd m?hsullar?n?n istehsal?nda biz özümüzü 80 faiz s?viyy?sind? t?min edirik, tezlikl? 100 faiz? çatmal?d?r. Mövcud zavodlarda yeni x?tl?r qurulmal?, yeni mü?ssis?l?ntikilm?li. v? Az?rbaycanda süd m?hsullar?n?n bütün növl?ri 100 faiz istehsal olunmal?d?r. Bax, qar??ya b?bel? v?zif? qoyulur. Ona gör? sizi bir daha m?s?l?ni t?hlil edin v? m?n? konkret son t?klif verin ki, bunu tezlikl? h?il? etm?k üçün n? q?d?r v?sait, ?kin sah?l?ri, investisiya, kredit?r, dövl?t investisiyalar? laz?md?r.

M?M?n?art?q?vv?lki mü?avir?d?y?qeyd etmi?m v? bir dahad?em?k?ist?yir?m ki, biz?valyuta g?tir?mk?nd t?t?s?rrüfat?asah?l?rinin inki?af? laz?md?r. Onlar?n aras?nd? q?c?l?n?çox böyük potensial?var. Biz? n?çox valyuta g?tir?n k?nd?t?s?rrüfat? m?hsullar?ndan biri f?nd?qd?r. Yenit?klif?r haz?rlan?r. Q?rx min hektarda yeni f?nd?q?ba?lar? sal?nmal?d?r. Mövcud f?nd?q?ba?lar?n?n h?cmi ondan azd?r. Ona gör?, biz f?nd?q?ba?lar?n? 2 d?f?d?n çox art?raca??q. F?nd?yeti?dirm?k üçün 12 rayon seçilib. ?qlimi v? torpa?? münbit olan bu 12 rayonda f?nd?q?l?q?çox ciddi ??kild? inki?af etm?lidir. Bu, ?lb?tt?ki, vaxt t?l?b edir. Ancaq bu il?biz?art?q?bu i?l?rl?ba?lay?r?q. Dövl?t x?tti il?ting?r? id? edilir. Öz?l sektor da bu i?l?r? qo?ulsun. Bunun öz?l sektor üçün d? çox böyük faydas? var. Burada biz bu i?l?ri planl? ??kild? gör?m?liyik.

Bak?da, Ab?eron yar?madas?nda ?n?n?vi badam ba?lar? ?fsuslar olsun ki, azal?r. Ancaq bu da çox valyuta

g?tir?n bir sah?dir. M?n? veril?n m?lumata gör?, bizd?c?mi 500-600 hektar badam ba?lar?var. Bu, çox azd?r. Minl?rl? hektar badam ba?lar? sal?nmal?d?r. ?ndi bu ?razil?rd? bo? torpaq sah?l?ri coxdur. Biz torpaqlardan s?m?r?li ??kild? istifad? etm?liyik v? xüsusil?, Bak?n?n, Sumqay?t?n ?traf?nda, Ab?eronda büyük badam plantasiyalar? sal?nmal?d?r.

Biz zeytun idxal edirik. ?ndi bizim o?q?d?zeytun?a?aclar?m?z, o?q?d?nimkanlar?m?z var. H?ma Bak?da, Ab?eronda, h?m d? dig?r yerl?rd? bizim çox büyük imkanlar?m?z var. Ancaq ?fsuslar olsun ki, biz özümüzü t?min ed? b?bilmirik v?haz?r zeytun istehsal? bizd?çox a?a?? s?viyy?d?dir. Ona gör? yeni zeytun ba?lar? sal?nmal?d?r. ?ndi yerl?r mü?yy?n edilir. h?m Ab?eron yar?madas?nda, h?m ?imal zonas?nda, X?z? rayonunda. Bildiyim? gör?, orada da i?i?r gedir ki, biz d?nya bazar?na zeytun ç?xaraq. Bu da çox böyük g?lir g?tir?n sah?dir, h?m fermerl?r üçün, h?m dövl?t üçün.

?ndi k?nd t?s?rrüfat?n?n h?r bir sah?si bizim üçün vacibdir. Amma bir daha qeyd etm?k ist?yir?m, daxili t?l?bat 100 faiz t?min edilm?lidir. ixrac maksimum olmal?d?r. ?xrac bazarlar?da mü?yy?n edilm?lidir. Bizim ?n?n vi ixrac babazar?m?z var, bu, Rusiyadad?r. ?ndi Rusiyada böyük k?nd t?s?rrüfat? layih?l?ri icra edilir. Onlarda da idxaldan as?as?l?q azal?n. Ona gör?, biz yeni bazarlara baxmal?y?qu. Bu, Yax?n? rqdir. Körf?z ölk?l?ridir. dig?r ölk?l?rdir, Asiyad?r, Çindir. Biz oraç?xmal?y?q. Buna gör? biz art?q "Made in Azerbaijan" brendini yarad?r?q. ?ndi xüsusi i?l?rg? gedir, v?sait ayr?l?b. Bizim hey?tl?r? bütünlük?l?r? getm?lidirl?r. gg?zm?lidirl?r, t?qdimatlar keçirm?lidirl?r. Yoxsa biz burada gözl?yirik ki, kims?g?lib bizd?n n?is? alacaq. ?ndi bütün ?irk?tl?r, ölk?l?r bazarları u?runda mübariz? apar?rlar. Ona gör?, bu, yeni bin yana?ma olmal?d?r. H?m dövl?t orqanlar? t?kil etm?lidir, h?m sahibkarlar özl?ri maraql? olmal?d?rlar v? mütl?q burada valyutan?n h?r?k?tin? d? diqq?t yetirilm?lidir. Çünkü ixrac a ged?n m?hsulun pulu b?zi h?allarda ya 50 faiz, ya da 100 faiz qay?tm?r. Ona gör?, burada çox ciddi n?zar?t olmal?d?r. ?ndi ixrac?m?z? viq? il? ba?ba?l?r? yeni sistem qurulur v? bu, orada da n?z?rd? tutulur. Bu, 100 faiz ??ffaf olmal?d?r v? heç bir pozuntuya yol verilm?m?lidir.

Bütün bunlar t?l?bedir ki, meliorasiyaya suvarma?l?rin? dala? böyük diqq?t göst?rilsin. Son ill?r ?rzind? bu m?qs?dl?r üçün böyük h?cmd? v?sait ayr?l?b. Ki böyük su anbar? tikilib - Tuxtakörpü, ??mkirçay, dig?r layih?l?r icra edilib. Ancaq bizd? suvar?lmayan torpaqlar?n h?cmi kifay?t? q?d?r? çoxdur. Ona gör?, göst?ri?vermi?m? Prezident Adm?nistrasiyas? m??ul olun?l?qtisadiyyat, K?nd T?s?rrüfat?nazirlik?ri, "Meliorasiya v? Sust?s?rrüfat?" Açıq?q S?hmdar C?miyy?ti birg? i?l?yirl?r y?g?l?n ilind?dbirl?richaqq?nda m?n?konkret m?ruz? edilm?lidir. Prezident Administrasiyas?ndan veril?n m?lumata gör?, biz az v?saith? g?l?n il?t?qrib?n 80-90 min hektar torpa??su il?t?min ed?bil?rik. ?ndi bütün rayonlardat?hlil apar?l?r. Rayon icra hakimiyy?t?l?ri, bu i?l?r?qo?ulub v?bu, düzgün yana?mad?. Onlare yerl?rd? h?r?eyiyax? bilirl?r. l?lb?tt?, m?rk?zi icra orqanlar?, "Meliorasiya v? Sust?s?rrüfat?" qurumu plan tutmal?d?rlar ki, h?r?neç? on min hektar torpaq sah?sin?su verm?liyik, bu torpaqlar haradad?r. v? ot torpaqlarda n? ?l?kil?c?k? O torpaqlarda kin aparmaq üçün dövl?t n? q?d?r d?st?keverm?lidir? m?k?resurslar? hesablanmal?d?r. Bel?likl?, biz suvar?lan torpaqlar?m?z?n h?cmi böyük d?r?c?d? art?ra bil?rik. Bel? torpaqlar kifay?t? q?d?r çoxdur.

M?n?vv?ll?rd? demi??m, z?bt edilm?torpaqları da var, amma onlar?n böyük bir hiss?si art?q qaytar?l?b. M?n? veril?n m?lumata gör?, 200 min hektardan çox z?bt edilm?i, istifad?siz torpaq art?q qaytar?l?b. Qanunsuz icar?nmüqavil?l?ri, ba?lan?l?b. Kim ki, o torpaqlar? kib?bec?rir, biz buna ancaq ?adolar?q. Amma kim bunu z?bt edib v? möht?kirilik?m??uldür, ?man?t kimi saxlay?r v? gözl?yir ki, qiyim?tit qalxandan sonra sats?n v? ya bölsün, yaxud da ev titiksin? buna yol verm?k olmaz. Ona gör?, bu göst?ri?l?r verilib, bu i?l? davam etdirilm?lidir. Qanunsuz z?bt edilm?i to torpaqlar?dövl?t fonduna qaytar?lmal?d?r. Kim ki, istifad?edir, çox yax??, ona dövl?t?r?find?n d?st?keverilm?lidir. Bütün bu i?l?r? l?b?tt? ki, dövl?t d?st?yi, o cüml?d?n maliyy? d?st?yi verilm?lidir.

Sahibkarl???n inki?af?na maliyy?d?st?yi? göst?rilir. Bu il?art?q 120 milyon manat güz?tl?kredit?r verilib. Ancaq ilin sonuna q?d?r fondda n?z?rd? tutulan layih?l?r?tam h?cmd?kredit?r verilm?lidir. v?g?l?n il?kifay?t? q?d?r? böyük v?sait n?z?rd? tutulmal?d?r.

Biz bu il?ail?biznesin? "ASAN d?st?k" sistemini yarad?r?q. Bu, art?q Masall? "ASAN xidm?t" m?rk?zind? m?n? t?qd?m olundu. Çox t?qdir?layiq bir t??bbüsdür. Y?ni, kiçik sahibkarl???n inki?af? üçün bunun çox böyük d?st?yi olacaq. Ona gör?, dövl?t qurumlar?da, aidiyy?ti qurumlar?da bu i?l?r?m??ul olsunlar. ?qtisadiyyat, K?nd T?s?rrüfat?, ?n?m?k? v?halin? Sosial Müdafi?si nazirlik?ri, "ASAN xidm?t"l?b?rab?r?yerli icra orqanlar? lo kiçik konteynerl?rd? n?n?z?rd? tutulan istehsalat sah?l?rin?insanlararas?nda bölsünl?r, ki, bizd?ail?biznesi inki?af?etsin. n?ki?af?etmi? ölk?l?rd?sixusil? t?nd?t?s?rrüfat?inki?af etmi? ölk?l?rd? t?nd?t?s?rrüfat?n?n i?sass hiss?si kiçik fermer?st?s?rrüfat?nda yarad?l?r. v? ail? biznesi orada çox inki?af edir. Bu, bizd? d? olmal?d?r.

"ASAN xidm?t" m?rk?z?l?rinin say? 11?-çat?b. Bunun çox böyük faydas? var. M?rk?z?l?r? 12 milyon müraci?t? olub. Növb?ti bir inki?ild? 4-yeni "ASAN xidm?t" m?rk?zi yarad?lmal?d?r. G?l?n ilin v? 2018-ci ilin dövl?t investisiya

---

proqram?nda bu, n?z?rd? tutulmal?d?r. Qar??dak? iki ild? ?n az? 4 m?rk?z yarad?lmal?d?r.

B Biz gördük ki, h?yata keçiril?n?t?dbirl?r v? apar?lansıslahatlar bu il turizmin ax?n?na çox böyük t?kan verib. X Xüsusil? ?r?b? ölk?l?rind?n g?l?nl?rin say? 20-30 d?f?art?b. Yay aylar?nda bizim otell?rin çoxunda bo?yer yox idi. Y Y?ni, bu ölk?miz? böyük valyuta?g?tirir. Ola bil?rubu; bizim üçün yenilikdir. B?lk? insanlar da bunayöyr??m?yib?r. Anca Ancaq? bütün? inki?af etmi? ölk?l?rd? böyük turizm ax?n? mü?ahid? olunur. Turizm ax?n? ölk?l?rin? inki?af?, t?ht?hlük?sziliyi xalqlar?n?n qonaqp?rv?rliyi dem?kdir. Bizd? d?bunlar?n ham?s?r varal Xalq?m?zr?qonaqp?rv?rdir. t?hlük?szizlik t?min edilir, göz?l tarixi, m?nz?rli yerl?rimiz v? müasir infrastrukturumuz var. Vaxtil? b?zil?ri deyirdil?r ki, AAz?rbaycanda Bak?da bu q?d?otel tikilir, kim?laz?md?r? Art?q biz gördük k?laz?md?r v?n? ediriks? düz edirik. A Ancaq? indiki ??raitd? biz g?r?k potensial turizm ax?n?n? hesablayaq. Çünkü biz indi "ASAN viza" sistemin? keçirik. C?mi 3 gün?rzind? elektron vizalar veril?c?k. Ona gör? turizmin ax?n? daha da güclü olacaq. Ham?m?z yax?? görürük ki, "F?ki, "Form?la=1" yar??lar?n?n abunaq?n? q?d?r? böyük xeyri oldu. Ona gör? bizim otel?infrastrukturunu inki?afla ayaqla?mal?d?r. Sahibkarlar da bu e?itsinl?r, yerli icra orqanlar?, M?d?niyy?t v? Turizm Nazirliyi ??rait yarats?n ki, h?m Bak?da, h?m bölg?l?rd? otell?rin say? çoxals?n.

G?l?n il sosial infrastruktur layih?l?ri icra edil?c?k. M?kt?bl?rin, x?st?xanalar?n, olimpiya m?rk?zl?rinin tikintisi n?z?rd? tutulur. Modul?li m?kt?bl?r tikilm?lidir. Çünkü bizd?h?l?q?zal??raitd?kifay?t?q?d?r?çox m?kt?b?var. M?nc? ?l?biz onlar? 2017-2018-ci ill?rd? tamamil?sök?c?yik v?onlar?n yerind? yeni m?kt?bl?tikil?c?k. Bel?likl?, bir d?n?d? q?zal?, t?mirsiz m?kt?b? qalmamal?d?r.

M?cburi köçkünl?rin probleml?ri h?mi??diqq?t m?rk?zind?dir. Art?q burada m?ruz?d?d? s?sl?ndi ki, bu i?l?r?n? q?d?r? böyük v?sait ayr?ld?, bölg?l?rd? 100?-yax?n q?s?b? sal?nd?, Bak? ??h?rind? evl?r tikildi. Hesab edir?m ki, 2017-ci ild? bu m?s?l?l?ri daha da sür?tl? h?ll?etm?k üçün biz iki yolla getm?liyik. ?lb?tt?, yeni q?s?b?l?r sal?nmal?d?r, sal?sal?n?r? Eyni zamanda, yeni binalar? tikilm?lidir, sat?lmayan mövcud m?nzill?r? dövl?tt?r?find?n?al?nmal?d?r v? köçkünl?r? verilm?lidir. Bel?likl?, biz a?r?v?ziyy?t?d?ya?yan soyda?lar?m?z?n problemi?rini daha da tez bir zamanda h?l?bed?bil?rik. Çünkü binalar?n tikintisi vaxt t?l?bed?r. Bir d?ki Bak? ??h?rind?, dig?r ??h?rl?rd?kifay?t?q?d?r?çox m?nzill?r var ki, bo?dur, dövl?t onlar? ala bil?r. Bu da öz növb?sind? tikinti sektorunu canland?ra, vergil?ri art?ra bil?r.

Bir sozl?r, art?q 2016-c? il sona yax?nla??r. Qeyd etdiyim kimi, bu il dünya iqtisadiyyat? üçün, dünya üçün a??r il olmu?dur. Ancaq? min?m?ki, Az?rbaycan son üç ay ?rzind? görül?c?k i?l?r?n?tic?sind? 2016-c? ili d? u?urla ba?a vuracaq. 2017-ci il d? u?urlu olacaq. ?min?m?ki, qar??ya qoyulan bütün v?zif?l?ri icra etm?k üçün bizd? kifay?t?q?d?r? irirad?g?güç var. Xalq bizim siyas?timizi d?st?kl?yir, referendumun n?tic?l?ri bunu bir daha t?sdiql?yir. Bizim yolumuz aç?qd?r. Biz bundan sonra da inki?af v? t?r?qqi yolu il? ged?c?yik. Sa? olun.